

FDV

UNIVERZA
V LJUBLJANI

Fakulteta
za družbene vede

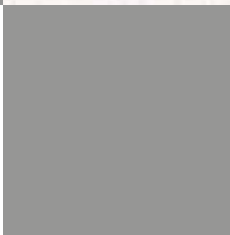
www.fdv.uni-lj.si

Odločno po poteh družboslovnega raziskovanja

Katalog raziskovanja
Fakultete za družbene vede
Univerze v Ljubljani.

Socijalnoekološki modeli zdravja

KAZALO

INOVATIVNO IN PRODORNO DRUŽBOSLOVNO RAZISKOVANJE	4
RAZISKOVALNI CENTRI	6
CENTER ZA RAZISKOVANJE JAVNEGA MNENJA IN MNOŽIČNIH KOMUNIKACIJ	8
CENTER ZA MEDNARODNE ODNOSE	10
CENTER ZA POLITOLOŠKE RAZISKAVE	12
CENTER ZA PROUČEVANJE KULTURE IN RELIGIJE	14
CENTER ZA PROSTORSKO SOCIOLOGIJO	16
CENTER ZA RAZISKOVANJE DRUŽBENEGA KOMUNICIRANJA	18
CENTER ZA PROUČEVANJE ZNANOSTI	20
CENTER ZA PROUČEVANJE DRUŽBENE BLAGINJE	22
OBRAMBOSLOVNI RAZISKOVALNI CENTER	24
RAZISKOVALNI CENTER ZA STRATEGIJO IN UPRAVLJANJE	26
CENTER ZA METODOLOGIJO IN INFORMATIKO	28
CENTER ZA SOCIALNO PSIHOLOGIJO	30
ARHIV DRUŽBOSLOVNIH PODATKOV	32
CENTER ZA PRIMERJALNOPRAVNE RAZISKAVE	34
CENTER ZA PROUČEVANJE ORGANIZACIJ IN ČLOVEŠKIH VIROV	36
CENTER ZA DRUŽBOSLOVNOTERMINOLOŠKO IN PUBLICISTIČNO RAZISKOVANJE	38
CENTER ZA POLITIČNO TEORIJU	40
CENTER ZA DRUŽBOSLOVNO INFORMATIKO	42
CENTER ZA MARKETING IN ODNOSE Z JAVNOSTMI	44

FDV

UNIVERZA V LJUBLJANI
Fakulteta za družbene vede

©Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, 2024. Vse pravice pridržane.

INOVATIVNO IN PRODORNO DRUŽBOSLOVNO RAZISKOVANJE

Vrhunsko raziskovanje je eden izmed temeljev kakovosti vsake akademske ustanove. Brez raziskovalno podprte pedagoške dejavnosti danes ne moremo več govoriti o sodobni, odlični in o raziskovalni univerzi, prav tako pa je raziskovalna dejavnost pomembna prvina kariernega zadovoljstva zaposlenih, ki so sami tudi nosilci novih idej in napredka v družbi. Fakulteta za družbene vede med članicami Univerze v Ljubljani izstopa po obsegu raziskovalne dejavnosti in jo upravičeno lahko označimo kot raziskovalno fakulteto. Novo znanje, ki je plod široko razvejanega in interdisciplinarnega raziskovalnega procesa, pomembno plemeniti pedagoško delo, ki je prav zaradi tega kakovostnejše, mednarodno primerljivejše ter zato privlačnejše za domače in tuje študente vseh ravni. Prizadevamo si, da vsak visokošolski učitelj raziskuje in vsak raziskovalec tudi poučuje.

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani je v letu 2021 zaznamovala dva jubileja – 60 let svojega delovanja in 55 let raziskovanja, ki je slovensko družboslovje močno zaznamovalo.

Politične razmere, predvsem zaradi zavedanja pomena poznavanja družbene klime, so bile namreč že pet let po ustanovitvi takratne Visoke šole za sociologijo, politične vede in novinarstvo (VŠSPVN) vzrok za ustanovitev prvih znanstvenoraziskovalnih centrov. Leta 1966 sta bila kot prva ustanovljena Center za raziskovanje javnega mnenja (danes Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih

komunikacij) in Center za proučevanje sodelovanja z deželami v razvoju (danes Center za mednarodne odnose), ki sta jasno zrcalila takratne družbenopolitične potrebe. Leto pozneje sta bila ustanovljena tudi Center za politološke raziskave ter Center za proučevanje religije in cerkve (danes Center za proučevanje kulture in religije). Z ustanovitvijo teh centrov, pozneje pa še preostalih, je raziskovalni proces postal neločljivo povezan z razvojem družboslovja, slovenske družbe in države, hkrati pa že od ranih začetkov postal opora izobraževalni dejavnosti fakultete.

Inštitut za družbene vede danes združuje 19 družbeno angažiranih, mednarodno dejavnih in globalno vpetih znanstvenoraziskovalnih centrov, v okviru katerih aktivno deluje okoli 220 raziskovalcev. Pri tem ne gre pozabiti Arhiva družboslovnih podatkov, ki predstavlja pomemben del znanstvene infrastrukture in je osrednji raziskovalni podatkovni center s področja družboslovja v Sloveniji.

Inštitut za družbene vede, ki združuje vse raziskovalne centre, predstavlja koncentracijo znanstvenega potenciala na družboslovnem področju, ki jo je leta 1991 zagotovila združitve takratnega Inštituta za sociologijo in Raziskovalnega inštituta FSPN. Kot raziskovalni steber Fakultete za družbene vede omogoča enotno povezovanje dejavnosti za raziskovalne, izobraževalne in za tržne namene pa tudi decentralizirano delovanje v okviru raziskovalnih centrov.

Danes raziskovanje na Fakulteti za družbene vede primarno poteka na področjih družboslovne informatike, metodologije in informatike, družbene blaginje, organizacije in človeških virov, primerjalnopravnih raziskav, prostorske sociologije, javnega mnenja in množičnih komunikacij, socialne psihologije, strategij in upravljanja, politične teorije, politoloških raziskav, mednarodnih odnosov, evropskih študij, upravopolitičnih procesov in institucij, obramboslovja ter sodobne varnosti, družboslovne terminologije in publicistike, marketinga in odnosov z javnostmi, družbenega komuniciranja, kulture in religije ter proučevanja znanosti.

Fakulteta v okviru Inštituta za družbene vede izvaja od 150 do 200 raziskovalnih projektov v vsakem letu. Tako je v letu 2022 potekalo 96 nacionalnih projektov (14 nacionalnih programov, dva infrastrukturna programa, en aplikativni projekt, pet prilagojenih projektov v okviru komplementarne sheme ERC, 33 temeljnih projektov, 17 ciljnih raziskovalnih projektov, en podoktorski projekt in 23 tržnih projektov). V tem letu je potekalo tudi kar 75 mednarodnih projektov (11 H2020, 12 COST, 14 Erasmus+, 7 Jean Monet, 6 CESSDA, 3 Interreg, 4 HoE in 18 drugih projektov), poleg tega pa so se raziskovalci FDV vključili tudi v projekte iz Nacionalnega programa za okrevanje in odpornost.

Že ob nastanku je bil Inštitut za družbene vede močno vpet v mednarodni prostor, saj se je delo znotraj raziskovalnih centrov inten-

zivo globalno povezovalo. Število mednarodnih projektov je od začetka do danes nenehno naraščalo, prav tako pa se je okrepilo število tržnih raziskav, kar dokazuje uporabno vrednost in zaželenost družboslovnega raziskovanja doma in v tujini. Skladno z vsem navedenim neprestano narašča tudi vključenost naših raziskovalcev v mednarodna raziskovalna in strokovna združenja ter število SSCI- in SCOPUS-člankov ter s tem povezana citiranost raziskovalcev v mednarodnih znanstvenih bazah. Pedagogi in raziskovalci so v samem vrhu najbolje citiranih raziskovalcev na različnih področjih družboslovja, na kar smo lahko zelo ponosni.

Pomembno je poudariti, da so se raziskovalni centri zelo izkazali med covidno krizo, saj so

uspešno premoščali težave pri fizičnih oblikah raziskovanja, prav tako pa smo izvedli zavidanja vreden opus raziskav ter objav s področja odzivanja in oblikovanja odpornosti na epidemiološke in druge krize. V tem obdobju se je še povečala intenzivnost raziskovanja procesov, učinkov in posledic digitalizacije ter uporabe družbenih omrežij. Povečal se je tudi obseg interdisciplinarnega raziskovanja ter raziskovalnega in inovacijskega sodelovanja, ne le znotraj družboslovnih in humanističnih znanosti, ampak tudi z naravoslovnimi in s tehničnimi vedami. V času mnogovrstnih kriz je fakulteta začela spodbujati tudi raziskovanje na področju trajnostnega razvoja in delovanja. Prav tako smo med prvimi začeli spodbujati raziskovanje uporabe umetne inteligence na področju družboslovja; preizku-

šamo uporabo in raziskujemo rabo umetne inteligence pri lastnih raziskavah in študiju.

Odličnost raziskovalnega dela na inštitutu kažejo tudi številne mednarodne znanstvene revije z domicilom na inštitutu in številni raziskovalci, ki opravljajo vloge urednikov, članov uredniških odborov ter mednarodnih znanstvenih združenj in druge vidne vloge v mednarodnem akademskem prostoru. Lahko bi dejali, da je inštitut lep primer zrelosti družboslovnega znanstvenega raziskovanja v Sloveniji, ki pa se mora še naprej razvijati in odzivati na aktualne izzive v nacionalnem in mednarodnem okolju.

Prof. dr. Iztok Prezelj,
dekan

RAZISKOVALNI CENTRI

1966–2024

Ime centra	Predstojniki/-ce	Datum ustanovitve
Center za raziskovanje javnega mnenja, od l. 1970 dalje: Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij	dr. Niko Toš (do 6/2014) dr. Brina Malnar (od 7/2014)	1966
Center za proučevanje sodelovanja z deželami v razvoju	dr. Vlado Benko dr. Stanislav Južnič dr. Janez Škrjanc	1966, 1973 – izloči se kot samostojna raziskovalna ustanova (Center za mednarodno sodelovanje in razvoj, CMSR)
Center za politološke raziskave	dr. Adolf Bibič (ustanovni predstojnik, do 1996, z vmesnimi mandati dr. Stane Kranjc in dr. Drago Zajc) dr. Danica Fink Hafner (od 1997) dr. Damjan Lajh (od 12/2016)	1967
Center za proučevanje religije in cerkve, sedaj: Center za proučevanje kulture in religije	dr. Zdenko Roter (do 1996) dr. Aleš Debeljak (1996–2008) dr. Mitja Velikonja (od 2008)	1967
Center za proučevanje lokalnih skupnosti in delovnih organizacij, sedaj: Center za prostorsko sociologijo	dr. Zdravko Mlinar (do 1997) dr. Drago Kos (od 1997) dr. Marjan Hočevar (od 1.10.2017)	1969
Center za družbeno komuniciranje, sedaj: Center za raziskovanje družbenega komuniciranja	dr. France Vreg (do 1986) dr. Slavko Splichal (od 1986)	1976
Center za organizacijske vede	dr. Bogdan Kavčič (do 1993) dr. Dana Mesner Andolšek (1993–1999)	1977 ukinjen 1999 (združen s CPOČV)
Center za proučevanje mednarodnih odnosov Center za mednarodne odnose (preimenovanje (5/2016))	dr. Ernest Petrič (do 1989) dr. Marjan Svetličič (do 10/2013) dr. Maja Bučar (do 12/2020) dr. Anže Burger (od 1/2021)	1981
Center za proučevanje raziskovalne dejavnosti, sedaj: Center za proučevanje znanosti	dr. Tine Hribar (do 1997) dr. Franc Mali (od 1997)	1981
Obramboslovni raziskovalni center	dr. Anton Bebler (do 1987) dr. France Vreg (do 1990) dr. Anton Bebler (do 1992) dr. Anton Grizold (do 2001) dr. Marjan Malešič (od 2001)	1985
Center za filozofske študije	dr. Slavoj Žižek	1991, 1995 – ukinjen
Center za evalvacijske in strateške raziskave Raziskovalni center za strategijo in upravljanje (preimenovanje od 6/2012 dalje)	dr. Veljko Rus (do 2001) dr. Andrej Rus (od 2001)	1989

Ime centra	Predstojniki/-ce	Datum ustanovitve
Center za antropološke raziskave	dr. Stane Južnič (do 2001) dr. Vesna V. Godina (od 2001)	1991
Center za proučevanje družbene blaginje	dr. Ivan Svetlik (do 1999) dr. Srna Mandič (do 9/2021) dr. Maša Filipovič Hrast (od 10/2021)	1984, 1999 – CDB se deli v del, ki se ohrani kot CDB pod vodstvom dr. Srne Mandič, drugi del pa se združi s Centrom za organizacijske vede v CPOČV pod vodstvom dr. Ivana Svetlika
Center za proučevanje organizacij in človeških virov	dr. Ivan Svetlik (do 2008) dr. Miroslav Stanojevič (do 12/2020) dr. Aleksandra Kanjuc-Mrčela (od 1/2021)	1999, združitev s COV in delitev na CDB in CPOČV
Center za teoretsko sociologijo	dr. Frane Adam (od 1991)	1991
Center za metodologijo in informatiko	dr. Anuška Ferligoj (do 2011) dr. Gregor Petrič (od 2011)	1992, marec 2011 – delitev Centra za metodologijo in informatiko na CMI in CDI
Center za socialno psihologijo	dr. Mirjana Ule (do 10/2015) dr. Tanja Kamin (od 10/2015)	1994
Arhiv družboslovnih podatkov	dr. Janez Štebe	1997
Center za primerjalno pravne in razvojne raziskave Center za primerjalnopravne raziskave (preimenovan od 6/2014, v letu 2024 v prehodu).	dr. Rado Bohinc	1997
Center za družboslovnoterminološko in publicistično raziskovanje	dr. Tomo Korošec (do 2008) dr. Monika Kalin-Golob (od 2008)	2004
Center za kritično politologijo Center za politično teorijo (preimenovanje 3/2014)	dr. Andrej Lukšič (do 9/2013) dr. Cirila Toplak (od 10.2013)	2006
Center za proučevanje upravno-političnih procesov in institucij (pripojitev k ORC 10/2021)	dr. Marjan Brezovšek (do 10/2013) dr. Miro Haček (do 10/2021)	2009
Center za družboslovno informatiko	dr. Vasja Vehovar (do 10/2019) dr. Jernej Berzelak (do 4/2021) dr. Vasja Vehovar (od 5/2021)	2011
Center za marketing in odnose z javnostmi	dr. Dejan Verčič (od 2013)	2013

CENTER ZA RAZISKOVANJE JAVNEGA MNENJA IN MNOŽIČNIH KOMUNIKACIJ

Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij (CJMMK) je bil ustanovljen leta 1966 kot del fakultete za družbene vede. Je vodilna slovenska empirična raziskovalna ustanova, predvsem na področjih sociologije, političnih ved in javnega zdravja. Od leta 1968 naprej center izvaja družboslovne anketne raziskave splošnega tipa, ki predstavljajo ključni vir empiričnih podatkov slovenskega družboslovja. V obdobju 55 let je v tem okviru nastala obsežna zbirka družboslovnih kazalnikov, ki vključujejo – med veliko drugimi – kazalnike kakovosti življenja, družbene razslojenosti, vrednotnih orientacij, javnega zdravja, imigracij, politične kulture, vloge države in medijske potrošnje ter številne druge. Poleg oblikovanja in izvedbe nacionalnih empiričnih projektov je center tudi

stalni partner v konzorcijih največjih mednarodnih primerjalnih raziskav, kot so: European Social Survey, World Values Survey, International Social Survey Programme, European Values Survey, Cross-national Survey of Electoral Systems, občasno pa tudi drugih bilateralnih in multilateralnih projektov. S tem sodelovanjem je CJMMK pridobil obsežno metodološko znanje v izvajanju primerjalnih raziskav, tj. od zasnove vprašalnika in prevoda do razreševanja problemov primerljivosti ter poročanja o izsledkih, ter postal tudi center strokovnega znanja za študente in raziskovalce.

NAJPOMEMBNEJŠI DOSEŽKI

■ Center že od leta 1968 izvaja raziskavo *Slovensko javno mnenje (SJM)*, ki je temeljni infrastrukturni projekt slovenskega družboslovja, ko gre za merjenje stališč. Raziskovanje vrednot in orientacij javnosti v desetletjih pred tranzicijo je – zgodovinsko gledano – enkratni pojav med državami nekdanjega socialističnega tabora. Že od samega začetka je bil cilj raziskave SJM oblikovati in izmeriti časovno vrsto kazalnikov subjektivne blaginje in kakovosti življenja, ki bi jih bilo mogoče uporabiti za podatkovno opisovanje ter – po možnosti – razlago vzorcev političnih, družbenih, kulturnih in ekonomskih ravnanj prebivalstva. Vse do danes ostaja poglobljeno poslanstvo raziskave spremljanje najpomembnejših strukturnih značilnosti in procesov v slovenski družbi znotraj širšega evropskega in globalnega konteksta. Podatki in izsledki za vseh pet desetletij so urejeni in zbrani v obsežni knjižni zbirki Centra z naslovom »Vrednote v prehodu«.

■ CJMMK od leta 2006 naprej zastopa Univerzo v Ljubljani kot partner v upravljavskem

LETO USTANOVITVE: 1966

konzorciju Evropske družboslovne raziskave (*European Social Survey – ESS*). ESS je mednarodna akademska primerjalna raziskava, ki se od leta 2001 izvaja vsako drugo leto v več kot 30 evropskih državah. Njen cilj je merjenje stališč, mnenj in ravnanj prebivalcev več kot tridesetih evropskih držav. Za svoje metodološke dosežke je raziskava leta 2005 prejela najvišje evropsko priznanje za znanstvene dosežke, Descartesovo nagrado. V letu 2013 je raziskava pridobila status evropskega infrastrukturnega projekta ESS ERIC, katerega sedež je v londonski City University. CJMMK je do zdaj izvedel vseh osem valov Evropske družboslovne raziskave, v mednarodnem konzorciju pa vodi aktivnosti pri analizi bibliografskih zapisov in akademski diseminaciji.

■ V letu 2013 je raziskovalna skupina CJMMK prejela nagrado »prometej znanosti za odličnost v komuniciranju«, ki jo podeljuje Slovenska znanstvena fundacija. Nagrada je posledica prizadevanj centra pri promociji empiričnega družboslovnega raziskovanja med znanstveniki, študenti, oblikovalci politik in splošno javnostjo. Uspeh teh prizadevanj se odraža v številu registriranih slovenskih uporabnikov Evropske družboslovne raziskave (4.953 v maju 2022), ki je najvišje na glavo prebivalca med vsemi državami in regijami. Statistika uporabnikov pokaže, da je v Sloveniji približno 70 % rabe vezane na pedagoško delo, približno 20 % na znanstvenoraziskovalno delo, preostali delež pa se porazdeli med vladne, nevladne, zasebne uporabnike.

Zapisala Brina Malnar

PREDSTOJNICA:

Brina Malnar

ČLANI/-CE:

Živa Broder
May Doušak
Rebeka Falle - Zorman
Otto Gerdina
Mitja Hafner - Fink
Ana Jagodić
Slavko Kurdija
Samo Uhan
Tina Vovk
Špela Zajšek

PRIDRUŽENA ČLANA:

Niko Toš
Vlado Miheljčak

CENTER ZA MEDNARODNE ODNOSE

Center za mednarodne odnose (CMO) se ukvarja z interdisciplinarnimi raziskavami na

PREDSTOJNIK:

Anže Burger

ČLANI/-CE:

Jana Arbeiter

Ana Bojinović Fenko

Danijel Crnčec

Ajda Hedžet

Andreja Jaklič

Aleksandar Jekić

Faris Kočan

Iris Koleča

Sabina Lange

Marko Lovec

Melika Mahmutović

Gaja Mavri

Polona Mlinarič

Jure Požgan

Petra Roter

Zlatko Šabič

Boštjan Udovič

PRIDRUŽENI/-E ČLANI/-CE

Vito Bobek

Milan Brglez

Maja Bučar

Bojko Bučar

Stefano Guzzini

Michael Kaeding

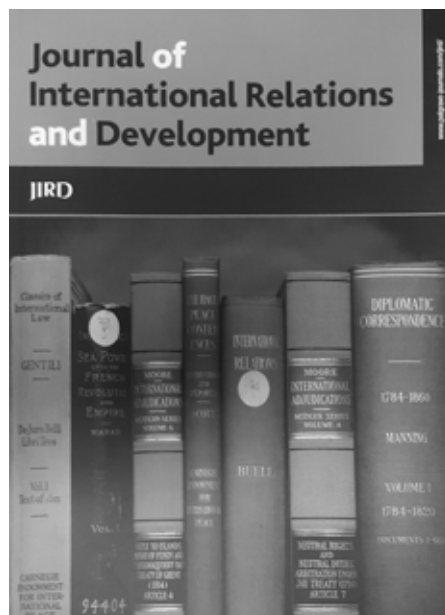
Matija Rojec

Metka Stare

Marjan Svetličič

Peter Wostner

področju **mednarodnih odnosov** (mednarodnih organizacij, mednarodnega razvoja, regionalizma, zunanje politike, politike mednarodnega prava, varstva manjšin in človekovih pravic), **mednarodne ekonomije in poslovanja** (tujih neposrednih investicij, mednarodnih storitev, inovacijske politike,

institucionalne ekonomike), **diplomatskih študij** (ekonomske diplomacije, kulturne diplomacije, okoljske diplomacije, diplomatskega prava) in **evropskih integracij** (evropske zunanje politike, delovanja ustanov EU in evropske kmetijske politike). CMO ima 25 rednih članov; tri članice so mlade raziskovalke. Poleg tega CMO sodeluje tudi s številnimi zunanjimi strokovnjaki na področju mednarodnih odnosov, mednarodnih ekonomskih odnosov in diplomacije.

LETO USTANOVITVE: 1966

Leta 1966 je začel delovati Center za proučevanje sodelovanja z državami v razvoju, ki se je po sedmih letih osamosvojil in postal največji tovrstni raziskovalni center v nekdanji Jugoslaviji. Raziskovalci, ki so ostali na fakulteti, so leta 1981 ustanovili Center za proučevanje mednarodnih odnosov (danes Center za mednarodne odnose), ki je nadaljeval delo predhodnega centra in razširil področje proučevanja. Raziskave so zajemale proces dekolonizacije, gibanja neuvrščenih, samoodločbe narodov in odnose s sosednjimi državami. To proučevanje se je pozneje razširilo z vlogo in s pomenom mirovnih operacij, začelo pa se je tudi z večjim poudarkom na mednarodnih ekonomskih odnosih. Ob osamosvojitvi države pa se je spremenil tudi fokus raziskovalne pozornosti, pri čemer je večji pomen dobilo vključevanje Slovenije v evropsko

Boštjan Udovič and Nejc Hočvar (editors)

FOREIGN POLICY AND DIPLOMACY OF SELECTED (EU) COUNTRIES

integracijo. Med predstojniki, ki so pomembno zaznamovali usmeritve in delovanje centra, velja poudariti zasl. prof. dr. Vladimira Benka, zasl. prof. dr. Stanislava Južniča, prof. dr. Ernesta Petriča in zasl. prof. dr. Marjana Svetličiča ter red. prof. dr. Majo Bučar.

Raziskovalnemu delu daje osnovni okvir raziskovalni program **Slovenija ter njeni akterji v mednarodnih odnosih in evropskih integracijah**, ki ga CMO izvaja že od leta 1999. Temeljna usmeritev programa je s pomočjo interdisciplinarnih teoretičnih okvirov in primarnih raziskovalnih metod prispevati k poglobljanju znanja o vlogi Slovenije in njenih akterjev v regionalnem pa tudi globalnem okviru mednarodnih odnosov in mednarodnega gospodarstva. Od leta 2001 so raziskovalci CMO sodelovali oziroma še sodelujejo v 30 temeljnih, aplikativnih in ciljnih raziskovalnih projektih, ki jih financira ARRS. O uspešnosti raziskovalne skupine govorijo podatki, ki jih zaznava SICRIS: samo v zadnjih petih letih je skupina dosegla več kot 9.600 točk ter ima 939 citatov v Web of Science in 1.417 v Scopusu. Med izjemne znanstvene dosežke po metodologiji ARRS se uvršča 26 člankov in pet monografij. Da je raziskovalno delo mednarodno odmevno, ni razvidno samo iz citatov, ampak tudi iz številnih mednarodnih projektov, v katere so vključeni raziskovalci CMO. V zadnjih 15 letih je bil center partner v dveh mednarodnih projektih 6. okvirnega programa

(CONSENT, GARNET), v enem projektu COST, v dveh projektih v okviru 7. programa (SERVPIN, MULTIPART) ter v 2 NOO-projektih. Sami so koordinirali več projektov Jean Monnet, Erasmus+ LLP, ki jih financira Evropska komisija.

Center za mednarodne odnose in Slovensko društvo za mednarodne odnose sta leta 1994 začela skupaj izdajati dvojezično revijo, imenovano *Revija za mednarodne odnose – Problemi politike, prava in ekonomije/Journal of International Relations – Issues of Politics, Law and Economy*. S prehodom skupine raziskovalcev s Centra za mednarodno sodelovanje in razvoj (ki je izvirno nastal v okviru FSPN) se je njihova revija *Development and International Cooperation* prav tako preselila pod okrilje CMO in leta 1998 sta se obe reviji združili v *Journal of International Relations and Development*. Zaradi svojega ugleda je postala uradna revija strokovnega Združenja srednje in vzhodne Evrope za mednarodne študije (CEEISA – Central and East European International Studies Association). CMO kot lastnik revije je leta 2004 uspel njeno izdajateljstvo poveriti uveljavljeni založbi Palgrave Macmillan, Ltd. Danes je revija uvrščena v Web of Science/Social Science Citation Index s faktorjem vpliva 1,7 (2022). Poleg revije CMO izdaja in ureja še zbirki *Analize CMO* in *Acta Diplomatica* ter sodeluje pri urejanju in izdajanju knjižne serije *Mednarodni odnosi in Mednarodno pravo* (skupaj z MZZ).

Interdisciplinarnost in širok spekter različnih med seboj povezanih politik, ki jih proučujejo sodelavci centra, se kažejo tudi v njihovem intenzivnem vključevanju v različna strokovna telesa v domovini in mednarodnem prostoru. Tako so bili v Sloveniji vključeni v pripravo različnih strategij razvoja države, oblikovanje zunanjepolitičnih strategij, pripravo dokumentov za vključevanje Slovenije v EU, pripravo zakonskih podlag na področju mednarodnih odnosov in mednarodnega razvojnega sodelovanja, evalvacije različnih politik in ukrepov države ter v načrtovanje in izvajanje programov za izpopolnjevanje delavcev v javni upravi. Poleg tega so bili imenovani v različna strokovna telesa (Svet za mednarodno razvojno sodelovanje, Svet za znanost in tehnologijo, Strateški svet

za zunanjo politiko, Programski svet Diplomat-ske akademije na MZZ, svetovanje predsednici republike) ter so člani in/ali vodilni v društvih in organizacijah, ki se ukvarjajo z vprašanji s področja mednarodnih odnosov (Slovensko politološko društvo, Društvo za ZN, platforma SLOGA).

Člani CMO so predsedovali/bili člani vodstvenih teles naslednjih mednarodnih znanstvenih in strokovnih združenj: World International Studies Committee (WISC), Central and East European International Studies Association (CEEISA), European International Studies Association (EISA), Steering Committee of the Standing Group on International Relations of European Consortium for Political Research (ECPR), European International Business Academy (EIBA), Academy of International Business Central and Eastern European Chapter (AIB-CEE), European Association of Development Institutes (EADI), European Association for Research of Services (RESER), Trans European Policy Studies Association (TEPSA), COST Action program, Svet Evrope (Svetovalni odbor za okvirno konvencijo Sveta Evrope o varstvu narodnih manjšin).

Tesno **sodelovanje z mednarodnimi ustanovami** in njihovo zaupanje v usposobljenost sodelavcev centra sta razvidna tudi v organizaciji številnih mednarodnih konferenc, delavnic in gostovanj strokovnjakov s področja mednarodnih odnosov. Med pomembnejšimi dogodki velja poudariti letno konferenco European International Business Academy (EIBA) leta 2004, jeseni leta 2007 konferenco TEPSA pred predsedovanjem Slovenije Svetu EU, drugo globalno konferenco o mednarodnih študijah leta 2008 z več kot 1.000 udeleženci iz več kot 70 držav (v sodelovanju z organizacijo WISC), konferenco CEEISA/ISA 2016 z več kot 450 udeleženci iz 52 držav. CMO je v sodelovanju z UNDP in Evropsko komisijo pripravil že štiri predavanja v seriji Kapuscinski lectures. Vsako leto CMO v sodelovanju s študentskim društvom Globallis organizira Študentsko konferenco o mednarodnih odnosih.

Zapisal Anže Burger

CENTER ZA POLITOLOŠKE RAZISKAVE

Center za politološke raziskave ima najdaljšo tradicijo izmed politološko usmerjenih raziskovalnih centrov na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, saj je bil ustanovljen že leta 1967. Prvi predstojnik centra je bil prof. dr. Adolf Bibič, ki velja tudi za utemeljitelja moderne politologije na Slovenskem. Med vodji centra so bili do zdaj še: prof. dr. Stane Kranjc, izr. prof. dr. Drago Zajc, prof. dr. Danica Fink - Hafner in zdaj prof. dr. Damjan Lajh.

Center aktivno deluje na naslednjih področjih: slovenski politični sistem v mednarodnoprimerjalni perspektivi (politične ustanove, politične

stranke, volitve, javna uprava); javne politike in analiza javnih politik; raziskovanje procesov političnega in javnopolitičnega odločanja; fenumeni državljanstva; proučevanje zgodovine političnih idej na Slovenskem ter njihove sodobne (trans)formacije; raziskovanje teorij in empiričnih procesov političnega predstavnštva in sodobnih problemov na tem področju v slovenskem in evropskem kontekstu; raziskovanje razvoja in delovanja civilne družbe, interesnih skupin, javnopolitičnih omrežij in lobiranja; proučevanje demokracije, demokratičnih prehodov in zlomov; vpliv procesov »evropeizacije« in globalizacije na slovensko politiko v državnem in civilnodružbenem segmentu pa tudi na politično znanost v Sloveniji. Teoretsko delo se v okviru centra dopolnjuje z lastnim empiričnim raziskovanjem. Posebna kakovost raziskovanja je v kombiniranju kvalitativnih in kvantitativnih metod ter v stalni komunikaciji z deležniki v obliki sestankov z njimi. V zadnjem obdobju se skrb namenja tudi oblikovanju podatkovnih baz na zgoraj omenjenih raziskovalnih področjih. Posebno pozornost namenjamo prenosu raziskovalnih spoznanj v univerzitetni pedagoški proces, zlasti na programih Politologija – javne politike in uprava (dodiplomski študij), Politologija – primerjalne javne politike in uprava (magistrski študij) ter Analiza politik, Ameriški študiji in Evropske študije (doktorski študij), v okviru projektov, ki jih financira EU, pa tudi sodelovanju z osnovnimi in s srednjimi šolami v Sloveniji.

Osnovni okvir raziskovalnemu delu daje raziskovalni program Politološke raziskave, ki ga Center za politološke raziskave razvija in izvaja že od leta 1999. Gre za edini raziskovalni program v Sloveniji, ki sistematično zbira in

LETO USTANOVITVE: 1967

analizira različne oblike podatkov o dinamiki prvenstveno nacionalnih institucij in akterjev, vključno z volitvami, ob upoštevanju notranjih in zunanjih spremenljivk. V okviru raziskovalnega programa skrbimo za razvoj politične podatkovne infrastrukture za proučevanje Slovenije v primerjalni perspektivi, analiziramo politične transformacije v Sloveniji, drugih državah in EU z upoštevanjem globalizacijskih in deglobalizacijskih procesov, povezujemo politološko raziskovanje z interdisciplinarnim raziskovanjem, sodelujemo v aktualnih razpravah o dejavnih, ki sodoločajo procese dedemokratizacije, polarizacije, radikalizacije, ekstremizma v zlorabi novih tehnologij, ter spodbujamo komuniciranje z deležniki. Poleg raziskovalnega programa so člani centra vodili ali sodelovali v okviru številnih nacionalnih temeljnih in aplikativnih projektov. Na področju

PREDSTOJNIK:

Damjan Lajh

ČLANI/-CE:

Sara Bauman

Tomaž Deželan

Danica Fink - Hafner

Marko Hočevnar

Anja Kolak

Valentina Konrad

Manca Drobne

Alenka Krašovec

Marko Majce

Polona Mlinarič

Elena Nacevska

Meta Novak

Samo Smole

PRIDRUŽENA ČLANA:

Janko Prunk

Alojzija Židan

CENTER ZA PROUČEVANJE KULTURE IN RELIGIJE

Center za proučevanje kulture in religije (CPKR), naslednik Centra za proučevanje religije in cerkve, je tretji najstarejši raziskovalni center na FDV. Tako dolgo obdobje, predvsem pa korpus znanja, ki so ga generacije raziskovalnic in raziskovalcev v tem času ustvarile, zahteva ne le primerno zaznamovanje, ampak predvsem razmislek za naprej. CPKR je šel v zadnjih desetletjih na raziskovalnem področju skozi dva temeljna obrata, kar pa ni

povzročilo diskontinuitete, ampak kumulativnost našega proučevanja: od **religioloških tem** k analizam **hegemonskih kultur** ter od teh tudi **k popularnim in alternativnim kulturam**, torej k »navadnim« kulturam v williamsovskem smislu. Sprva so bili predmet proučevanja samo religijski pojavi in RKC na Slovenskem. CPKR je v obdobju ustanovitelja prof. dr. Zdenka Roterja naredil prve korake v znanstvenem proučevanju te takrat izrazi-

LETO USTANOVITVE: 1967

vetdesetih let 20. stoletja, ko je predstojništvo prevzel prof. dr. Aleš Debeljak, se je pojavila potreba po širitvi raziskovalnega fokusa. Zgodil se je torej prvi od prej omenjenih premikov: ob razvoju proučevanja predvsem religioloških tem so se pojavile še nove, kulturološke. Od tod tudi sprememba njegovega imena. To je potekalo skoraj sočasno z ustanovitvijo samostojnega Oddelka za kulturologijo na FDV leta 1994, prvega v regiji: njegovi ustanovitelji so bili tudi člani centra. Od takrat naprej se je razvoj CPKR tesno navezoval na razvoj tega oddelka na vseh področjih: raziskovalnem, pedagoškem in kadrovskem. Raziskave iz tistega časa – pa tudi sama zasnova matičnega oddelka – so se ob religijskih lotevale tudi vprašanj »visoke« kulture in umetnosti: odnosov med kulturo in narodom, postmoder-

PREDSTOJNIK:

Mitja Velikonja

ČLANI/-CE:

Robert Bobnič

Aleš Črnič

Mirt Komel

Simona Kuntarič - Zupanc

Teja Kosi

Natalija Majsova

Maruša Novak

Aljoša Pužar

Marjan Smrke

Peter Stankovič

Ksenija Šabec

Jasmina Šepetavc

Gregor Tomc

Neža Geč

Dejan Jontes

Anja Kolak

Katja Koren Ošljak

Breda Luthar

Tanja Oblak Črnič

Maruša Pušnik

Anamarija Šiša

to delikatne teme znotraj socialističnega dela Evrope: za socialistične oblasti s svojim spremenljivo nenaklonjenim odnosom do religije pa tudi za same verske skupnosti, ki so bile prvič v zgodovini postavljene v deprivilegirano vlogo v družbi, politiki in kulturi. Postopoma, od sredine osemdesetih let 20. stoletja naprej, so se tem pridružile tudi raziskave postmodernizma ter kompleksnih odnosov med socialističnim političnim sistemom in slovenskim kulturniškim nacionalizmom. Sredi de-

no kulturo in umetnostjo, literaturo itn. Konec devetdesetih je prišlo do drugega premika oziroma »kulturnega obrata«: omenjenim po-

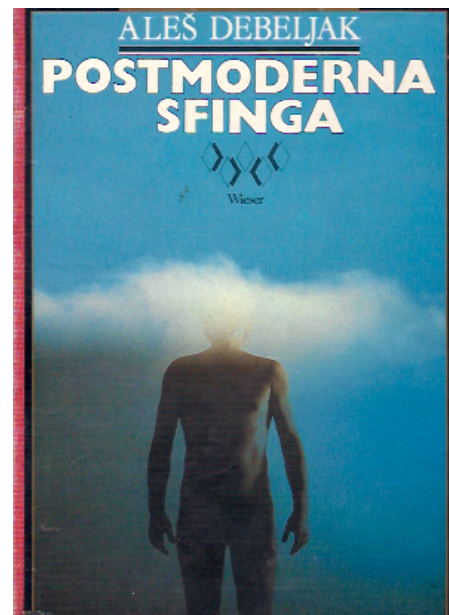
dročjem raziskovanja so se pridružila proučevanja kultur vsakdanjega življenja, popularnih kultur, kulturnih študij spola, kulturnega na-

cionalizma in seveda tudi alternativnih kultur. Raziskovanje danes poteka na treh medsebojno povezanih področjih ter je čvrsto vpeto v tuje in domače raziskovalno okolje. **Na religioškem področju** gre za študije struktur in oblik religioznosti v postsocializmu, študije odnosa med državo in verskimi skupnostmi, študije (de)sekularizacije, novih religijskih gibanj in odzivov na religijski pluralizem sodobnih družb. Na **kulturološkem področju** prihaja do nadaljevanja proučevanja različnih razsežij nacionalne kulture, njenega odnosa do skupnega kulturnega prostora v EU, literarnih refleksij postsocialistične tranzicije, narodno-zabavne glasbe ter kulturoloških obravnav slovenske kinematografske preteklosti. Na **subkulturnem področju in področju kultur vsakdanjega življenja** so proučevani slovenska popularna in alternativna glasba, šport, ulične kulture, kulture prehranjevanja, moda, multikulturalizem, kulture spominjanja in ideologije balkanizma. Skladno z odpiranjem raziskovalnih področij so se razvijali tudi načini raziskovanja: od predvsem kvantitativnega k uvajanju tudi kvalitativnih metod. Dragoceno je longitudinalno empirično proučevanje religioznosti Slovencev – sklop vprašanj

na to temo je uvrščen v raziskavo Slovensko javno mnenje od samega začetka. Tej metodi so se postopoma, skladno z razvojem CPKR, pridružile druge, bolj kvalitativne metode raziskovanja, kot so intervjuji, opazovanja z udeležbo, semiološke analize, diskurzivne analize, vizualna kulturologija in participatorne angažirane metode.

Prihodnji izzivi CPKR so podobni tistim iz njegove preteklosti: ali bo uspel ohraniti svojo inovativnost in iniciativnost na obeh področjih svojega raziskovanja, kulturološkem in religioškem; ali bo ostal kritičen, kot je bil v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so rezultati njegovih raziskovanj vznemirjali takratne partijske politike, ter v devetdesetih, ko so njegovo delo napadali cerkveni ideologi, politični konvertiti in nacionalisti, kot ga v zadnjem desetletju, v okoliščinah represivne tolerance, zagovorniki novih izključevanj, neoliberalnih politik, kulturnega nacionalizma in korporativne kulture. Sledi delovanja CPKR iz preteklih desetletij so navdihujoča popotnica za trdne korake v njegovo prihodnost.

Zapisal Mitja Velikonja

CENTER ZA PROSTORSKO SOCIOLOGIJO

Center za prostorsko sociologijo (CPS) je bil s prvotnim nazivom Center za raziskovanje lokalnih skupnosti in delovnih organizacij (CLSDO) ustanovljen leta 1969. Korenine njegovega delovanja pa segajo že v sredino 60. let prejšnjega stoletja, ko so poznejši sodelavci centra izvedli prvo slovensko urbano sociološko raziskavo »Ljudje v novem mestu« (Velenje). Ustanovitelj in do upokojitve vodilni raziskovalec centra je bil akademik prof. dr. Zdravko Mlinar. Center je od začetka gojil integrativno, večnivojsko in interdisciplinarno raziskovanje prostorske organizacije družbe.

Raziskave CPS so poskušale presegati meje subdisciplinarnega raziskovanja lokalnih skupnosti, urbane sociologije, ruralne sociologije, prostorskega načrtovanja, regionalizma, skratka, prostorskega razvoja družbe na splošno. Že pred iztekom devetdesetih let prejšnjega stoletja so sodelavci centra »globalizirali« svoj raziskovalni repertoar in se usmerili v razisko-

vanje dialektičnega prepletanja lokalno-globalnih nasprotij in sinergij omrežnega povezovanja akterjev v nastajajočem virtualnem informacijskem prostoru.

Ena osrednjih dejavnosti centra v zadnjem desetletju je interdisciplinarno raziskovanje okoljskih problemov v okviru nove trajnostne razvojne paradigme. Raziskovalna stalnica je tudi empirično longitudinalno proučevanje družbenih vrednot v prostoru, zlasti poselitvene značilnosti, prostorska mobilnost in bivanjske preference prebivalcev Slovenije. Raziskovalno okrepjeno je tudi raziskovanje sodobnih migracij, ki ga raziskovalci vežejo na koncepte prostorske in družbene mobilnosti. Mednarodno povezovanje je usmerjeno še v primerjalne študije evropskega in azijskega urbanizma. Še

LETO USTANOVITVE: 1969

vedno pa tudi zdajšnja dejavnost centra temelji na povezovanju različnega interdisciplinarnega znanja o družbenem delovanju v prostoru (arhitektura, urbanistično oblikovanje, geografija, demografija).

Raziskovalna skupina je zavezana tudi humanističnemu in razvojnemu poslanstvu pri proučevanju prostorskih preobrazb, ki naj bi omogočale večjo avtonomijo akterjev ter preseganje prostorskih, časovnih, sektorskih in hierarhičnih ločnic sodobnih družb. Na podlagi izkušenj iz vrste **mednarodnih znanstvenih raziskav**, pri katerih so sodelovali, člani CPS povezujejo teoretično znanje s praktičnim prepoznavanjem dobrih praks v kompleksno prepletenih postmodernih prostorskih in okoljskih procesih. Dolgotrajno raziskovanje sodelavcev CPS prepričljivo

PREDSTOJNIK:

Marjan Hočevar

ČLANI/-CE:

Anteja Tomašič

Matjaž Uršič

Simona Zavratnik

Samo Pavlin

Irena Bačlija Brajnik

Domen Žalec

PRIDRUŽENA ČLANA

Drago Kos

Franc Trček

nakazuje, da je za pripravo, vodenje in za legitimizacijo posegov v prostor in okolje neizbežno treba vključiti strokovnjake, ki obvladujejo analizo in raziskovanje »družbenih konstrukcij« prostora in okolja.

Raziskovalna bibliografija sodelavcev CPS obsega temeljne raziskave o prostorskih razsežnostih družbenega pa tudi mikrouporabniške prostorske in okoljske analize z naslednjih področij:

- temeljne značilnosti družbenega razvoja v prostoru
- sociološki kriteriji urejanja prostora na lokalni, regionalni, nacionalni in na nadnacionalni ravni
- vrednote, identitete in pripadnosti prostoru/okolju
- povezanost prostorske in družbene mobilnosti
- prostorske integracije migrantov
- prostorske integracije/diferenciacije/hibridizacije prebivanja in dela
- presoje družbenih učinkov posegov v prostor in okolje
- integracije prostorskega sistema Evropske unije
- vplivi mednarodnih migracij na lokalni razvoj
- javnomnenjske raziskave o prostorskih in okoljskih vprašanjih
- sociološke in komunikacijske razsežnosti okoljskih problemov
- prostorske in okoljske razsežnosti trajnostnega razvoja
- vplivi komunikacijskih tehnologij na prostorske procese
- povezovanje bivalnega in delovnega okolja
- (ne)komplementarnost fizičnih in virtualnih prostorov
- presoje prostorskih načrtov z vidika »družbene sprejemljivosti« in izvedljivosti
- ekspertize in svetovanje pri prostorskih in okoljskih konfliktih
- raziskovanje neformalnega delovanja v prostoru
- socioekonomske analize konkretnih urbanih ureditev

NEKDANJI STALNI IN OBČASNI SODELAVCI CENTRA ZA PROSTORSKO SOCIOLOGIJO

- akademik prof. dr. Zdravko Mlinar
- dr. Janez Jerovšek, uni. dipl. fil.

- dr. Jan Makarovič, uni. dipl. fil. in psih.
- dr. Andrej Kirn, uni. dipl. fil.
- dr. Ida Hojnik, univ. dipl. psih.
- dr. Pavel Gantar, uni. dipl. soc.
- dr. Ivan Bernik, uni. dipl. soc.
- Raimondo Strassoldo, Università di Udine
- prof. dr. Veljko Rus, uni. dipl. soc.
- Henry Teune, Pennsylvania University, prof.
- dr. France Bučar, uni. dipl. prav.
- dr. Alberto Gasparini, ISIG Gorica Università di Trieste

IZBOR ODMEVNEJŠIH RAZISKAV CPS

- VELENJE 2000 (1983): Prebivalci o razvojnih problemih Občine Velenje
- HUMANIZACIJA MESTA: Sociološke razsežnosti urbanizma in samoupravljanje v Novi Gorici (1981–1983)
- SOCIOLOŠKI VIDIKI RAZVOJA OBČINE KOPER: bivalno okolje na pragu informacijske dobe: družbene spremembe in fizične strukture (1996)
- SOCIALNO-PROSTORSKI VPLIVI AVTOCEST V

- SLOVENIJI (1994, 1997, 2002)
- SOCIOLOŠKI DEL PRIPRAVE POSTOPKA IZBORA LOKACIJ ODLAGALIŠČA NSRAO (1996)
- LOCAL DEVELOPMENT AND SOCIO-SPATIAL ORGANISATION: the Slovenian experience (1998)
- SOCIOLOŠKO-PROSTORSKA ANALIZA PREŠERNOVEGA TRGA V LJUBLJANI: presoja pripomb in predlogov občanov ob javni razgrnitvi projekta Prešernovega trga v Ljubljani (2001)
- VREDNOTE PROSTORA IN OKOLJA (2004)
- WANTING THE UNWANTED: effects of stakeholder involvement in the long-term management of radioactive waste (2008)
- KAKOVOST ŽIVLJENJA V LJUBLJANI (2010)
- CIVITAS-ELAN: Mobilising citizens for vital cities Ljubljana – Gent – Zagreb – Brno – Porto (2010–2014)
- ANALYSIS OF USERS' BEHAVIOUR: living in Eco Smart House ESH (2016)

Zapisal Marjan Hočevar

CENTER ZA RAZISKOVANJE DRUŽBENEGA KOMUNICIRANJA

LETO USTANOVITVE: 1976

Center za raziskovanje družbenega komuniciranja (CDK) raziskuje ekonomske, politične, socialne in kulturne razsežnosti **procesov družbenega komuniciranja**, zlasti razvojne spremembe na področju **množičnih in posebej digitalnih medijev**, v nacionalnih in mednarodnih okvirih. Raziskovalni program vključuje proučevanje fenomenov javnosti in javne sfere, političnega komuniciranja, novinarstva, novinarske profesionalizacije in etike, življenjskih slogov in medijske potrošnje ter

zgodovine (slovenskih) medijev. Začetki centra segajo v sedemdeseta leta 20. stoletja, ko je leta 1973 Tomo Martelanc pridobil Unescov raziskovalni projekt Eksterno radijsko komuniciranje in mednarodno sporazumevanje: oddaje za Jugoslavijo. V septembru 1971 je namreč Unesco sprejel mednarodni program raziskovanja medijev, v okviru katerega je bila ena najpomembnejših tem »raziskovanje mednarodnih komunikacijskih struktur«, prvi projekt v tem okviru pa smo izvajali prav v Sloveniji. Skupina mlajših raziskovalk in raziskovalcev, ki se je oblikovala za izvedbo projekta, je triletno raziskovanje sklenila z objavo monografije **External Radio Broadcasting and International Understanding: Broadcasting to Yugoslavia** (Reports and papers on mass communication, št. 81; Pariz:

UNESCO, 1977). V publikaciji, ki je bila prva te vrste v Unescovi zbirki »Poročila in dokumenti o množičnih medijih«, smo predstavili rezultate analize poročil 15 tujih propagandnih radijskih postaj iz 14 držav, ki so oddajale v jugoslovanskih jezikih za prebivalce takratne socialistične Jugoslavije: osnovne značilnosti poročil posameznih radijskih postaj, skupne poteze radijske propagande, razlike med radijskimi postajami kapitalističnih in socialističnih držav ter mogoče posledice delovanja tuje radijske propagande na jugoslovanske poslušalce in mednarodno sporazumevanje.

Uspešna izvedba tega mednarodno odmevnega projekta je pomembno prispevala k uveljavitvi ljubljanske komunikologije v svetu, bila pa je tudi povod za ustanovitev CDK, ki ga je prvo desetletje vodil France Vreg (ob stoletnici njegovega rojstva je center leta 2022 izdal zbornik njegovih del **France Vreg: Demokratsko komuniciranje**), za njim pa Slavko Splichal. Do danes je CDK izvedel vrsto nacionalnih in mednarodnih projektov, izvaja raziskovalne programe, ki jih financira ARRS, v njem so se usposabljali številni mladi raziskovalci, s kolegi z bruseljske in uppsalske univerze je povezan v center DESIRE (Centre for the Study of Democracy, Signification and Resistance), kot vodilni partner pa sodeluje tudi pri izvedbi mednarodnih kolokvijev o komuniciranju in kulturi Evropskega inštituta za komuniciranje in kulturo EURICOM.

S finančno podporo ARRS center vodi longitudinalni raziskovalni program **Množični mediji, javna sfera in družbene spremembe**, poleg tega pa vse od ustanovitve izvaja nacionalne in mednarodne projekte. Zadnje desetletje

PREDSTOJNIK:

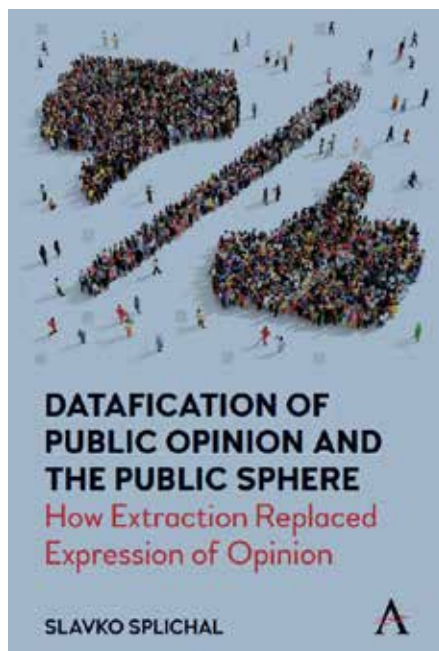
Slavko Splichal

ČLANI/-CE:

Jernej Amon - Prodnik
Neja Berger
Tonja Jerele
Jasna Jugovič
Jernej Kaluža
Tanja Kerševan
Melita Poler Kovačič
Aleksander Sašo Slaček Brlek
Ilija Tomanič - Trivundža
Igor Vobič
Nina Žnidaršič

PRIDRUŽENI ČLANI:

Gašper Koren
Peter Sekloča
Marko Robnik Šikonja
Marko Zajc
Vasja Lebarič

delovanja centra zaznamuje povečanje števila sodelavcev in sodelavk, s čimer se nadaljuje in krepi kritično proučevanje komuniciranja in medijev ob hkratnem raziskovanju preteklosti in sedanjosti v iskanju odgovorov za izzive prihodnosti. Projekt **Vloga informacijskih neenakosti v dezintegraciji večnacionalne družbe** je primer, ko proučevanje komunikacijskih procesov v nekdanji SFRJ (2019–2022) ponuja premisleke o aktualnih problemih, kot so: vloga novinarjev, njihovo pojmovanje svobode in odgovornosti, novinarska neodvisnost in avtonomija medijev. **Novi načini in globalni vzorci (re)produkcije spletnih novic v sodobni družbi** odražajo nemoč tradicionalnih medijev, da bi izstopili iz sence digitalnih velikanov, kot so: Google, Facebook in Twitter. V istoimenskem projektu (2018–2021) so sodelavci centra proučevali spremembe, ki jih platformizacija družbenega komuniciranja uveljavlja v javnem in zasebnem komuniciranju pa tudi posledice (ter priložnosti) za večjo emancipacijsko moč interneta. Problematiko digitalizacije ter uporabe umetne inteligence poleg drugih ključnih razvojnih problemov medijev in novinarstva v Sloveniji proučuje tudi najnovejši ciljni raziskovalni projekt centra **Medijska krajina v Sloveniji med pluralizacijo in homogenizacijo** (2022–2025). Začetki sodelovanja centra v raziskovalnih programih Evropske komisije segajo v leto 2005. V 6. okvirnem programu Evropske komisije je center sodeloval v projektu **Young People, the Internet and Civic Participation** (CIVICWEB, 2006–2009), ki ga je izvajal konzorcij raziskovalnih organizacij z univerz v Londonu, Lundu, Amsterdamu, Budimpešti, Barceloni, Carigradu in v Ljubljani. V projektu smo raziskovali vpliv interneta na spodbujanje državljanskega angažiranja in participacije med mladimi v starosti od 15 do 25 let. V triletnem mednarodnem projektu v okviru programa EUROCORES (European Collaborative Research) Evropske znanstvene fundacije (2007–2010) o odnosu med novinarstvom in politiko **Political Communication Culture**

in Western Europe, ki je potekal v devetih državah (Avstrija, Danska, Finska, Francija, Nemčija, Slovenija, Španija, Švedska, Švica), smo analizirali stališča, norme in vrednote, ki usmerjajo razmerje med političnimi akterji in novinarji, da bi odkrili osnovne vzorce političnih komunikacijskih vedenj v zahodnih demokracijah oz. specifične nacionalne »kulture političnega komuniciranja«. Z anketiranjem 300 članov političnih in medijskih elit v vsaki državi je bila raziskava posebej usmerjena tudi v odkrivanje medkulturnih podobnosti in razlik v odnosih med elitami. V letih 2020–2023 smo v projektu **Protect – The Right to International Protection: A Pendulum between Globalization and Nativization**, ki ga je financirala Evropska komisija v okviru okvirnega programa Obzorje 2020, v konzorciju 11 univerz iz Evrope, Kanade in iz južne Afrike analizirali poročanje medijev o mednarodnih migracijah in posebej o Globalnem dogovoru o beguncih in Globalnem migracijskem dogovoru OZN ter delovanju mednarodnega sistema zaščite beguncev.

O visoki kakovosti številnih opravljenih raziskav v Centru za raziskovanje družbenega komuniciranja govorijo številne samostojne monografije in sodelovanje v zbornikih pri uglednih mednarodnih založbah ter objave v mednarodnih revijah, kot so *European Journal of Communication*, *Journal of Communication*, *Digital Journalism*, *Journalism*, *Journalism Studies*, *Javnost-The Public*, *Big Data & Society*, *AI & Society*, *Media, Culture & Society* in veliko drugih, članstva v uredniških odborih in svetih znanstvenih revij v tujini ter veliko priznanj njegovim sodelavcem. Tako je leta 1981 **nagrado sklada Borisa Kidriča** prejel France Vreg, utemeljitelj komunikologije v Sloveniji, za delo *Javno mnenje in samoupravna demokracija*, leta 1986 pa Slavko Splichal za študijo *Množično komuniciranje med svobodo in odtujitvijo*. Leta 2000 je Slavko Splichal prejel **Zoisovo nagrado** za vrhunske znanstvene dosežke na področju komunikologije.

Sodelavci centra so aktivno vključeni tudi v mednarodna znanstvena združenja ter organizacijo znanstvenih posvetov in konferenc. Že od leta 1987 soorganizirajo mednarodne znanstvene kolokvije Evropskega inštituta za komuniciranje in kulturo (EURICOM), ki potekajo delno v Sloveniji, delno pa tudi v drugih državah EU in v ZDA in na katerih potekajo poglobljene razprave o medijih, demokraciji, novinarstvu, javnem mnenju in o sorodnih temah, ki so tudi predmet raziskovanja v CDK. Do zdaj je bilo organiziranih 33 kolokvijev s skupaj blizu tisoč udeleženci z vsega sveta. Referati in razprave s kolokvijev so bili objavljeni v številnih tematskih številkah mednarodnih znanstvenih revij in v več knjigah. V letih 1990 in 1995 sta bili na Bledu in v Portorožu organizirani konferenci Mednarodnega združenja za raziskovanje medijev in komuniciranja IAMCR/AIERI, leta 2014 v Ljubljani zaključna konferenca evropskega programa COST *Transforming audiences, transforming societies*, leta 2024 pa bo center v Ljubljani gosti konferenco Evropskega združenja za raziskovanje komuniciranja ECREA.

Zapisal Slavko Splichal

CENTER ZA PROUČEVANJE ZNANOSTI

Center za družbeno proučevanje znanosti (CPZ) je bil ustanovljen leta 1980 v okviru Raziskovalnega inštituta takratne Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo (današnji FDV).

Njegov prvi predstojnik je bil akad. prof. dr. Tine Hribar, od leta 1997 je predstojnik prof. dr. Franc Mali. Gre za manjši raziskovalni center, ki deluje znotraj razvejane znanstvenoraziskovalne dejavnosti FDV-ja. Sodelavci centra so bili od vsega začetka usmerjeni v teoretična in empirična raziskovanja na področju družbenih študij znanosti in tehnologije. V nobenem obdobju njegovega obstoja niso na tem centru delovali hkrati več kot trije sodelavci, k čemur (je) veliko prispeva(lo) dejstvo, da se v okviru centra ni nikoli oblikovala samostojna programska skupina, ki (edina) zagotavlja stabilno financiranje. So se pa sodelavci centra ob posameznih raziskovalnih nalogah (temeljni projekti, ciljno usmerjeni projekti, evropski projekti) vseskozi uspešno povezovali z drugimi raziskovalnimi skupinami na FDV-ju, kar je prispevalo k večji sinergiji raziskovalne-

ga dela in znanstvenih rezultatov na samem centru. Ker so sodelavci CPZ skrbeli tudi za prenos rezultatov raziskovanja v pedagoški proces, se je pozornost v raziskavah vseskozi namenjala tudi temeljnim epistemološkim vprašanjem razvoja moderne znanosti. V obdobju od leta 1980 do leta 2005 so bile na centru opravljene zelo obsežne longitudinalne empirične sociološke raziskave o značilnostih delovanja skupnosti znanstvenikov v Sloveniji. Primer takšne vrste longitudinalne analize med slovenskimi raziskovalci v tistem času, ki se je izvajala po metodološkem vzoru raziskave Slovensko javno mnenje na vsakih nekaj let, je bil projekt z naslovom Razmerje med temeljnim, uporabnim in razvojnim raziskovanjem. Sodelavci CPZ so v obdobju od leta 1990 do leta 2005 veliko sodelovali v okviru aplikativnih in razvojnih projektov (teme, ki so se nanašale na nacionalni inovacijski sistem v Sloveniji, kazalnike merjenja znanosti, delovanje intermediarnih znanstvenih struktur v Sloveniji). V okviru teh raziskovalnih projektov je potekalo uspešno sodelovanje z raziskovalci iz drugih centrov FDV-ja, zlasti s Centrom za

LETO USTANOVITVE: 1980

mednarodne odnose in z raziskovalci številnih drugih raziskovalnih ustanov v Sloveniji (inštituta za ekonomska raziskovanja idr.). Od leta 2005 so se sodelavci CPZ povezali s sodelavci Centra za metodologijo in informatiko na FDV ter sodelovali pri številnih raziskavah o znanstvenih omrežjih in njihovem vplivu na znanstveno odličnost. Hkrati so se intenzivno vključili kot partner v evropske projekte, ki jih financira Evropska komisija, med drugim v projekte »Ethics in public policy making: The case of human enhancement«, »Synthetic biology – engaging with new and emerging technology« in še številne druge projekte.

V sodelovanju z raziskovalci iz Centra za metodologijo in informatiko ter s partnerji iz evropskih projektov je v tem obdobju prišlo do številnih (so) avtorskih objav v uglednih mednarodnih znanstvenih revijah s področja bioetike znanosti in scientometrike, kot so na primer: Science and public policy, Scientometrics, Nanoethics, Neuroethics, Science communication, Innovation itn., seveda pa tudi do objav poglavij v knjigah, ki so izšle pri najuglednejših evropskih in drugih svetovnih založbah.

PREDSTOJNIK:

Franc Mali

ČLANICI:

Maruška Nardoni
Anja Kolak

PRIDRUŽENA ČLANA:

Jannie Olofsson
Matjaž Vidmar

JUNE 17th, 18th, 19th

Online
stataliaconference.
spazioiris.it/login

DIS/ENTANGLING
TECHNOLOGICAL SCIENCE

TRACKS OF THEMATIC STREAM 3
rethinking science, technology and innovation
emerging challenges

TRACK 14
The new role of R&D networks and evaluation processes in the time of "Big science"
Convenors: Franc Mali (University of Ljubljana), Anuška Ferligoj (University of Ljubljana)

Sodelavci CPZ se vključujejo v aktivnosti evropskih združenj in znanstvenih sekcij s področij sociologije znanosti in družbenih študij znanosti. V okviru teh angažmajev so bili sodelavci CPZ dvakrat lokalni organizator srečanja sekcije za sociologijo znanosti in tehnologijo pri Evropskem sociološkem združenju, ki potekajo v vmesnih obdobjih med velikimi konferencami (leta 2002 in 2018), poleg tega pa je organiziral tudi letno srečanje evropske znanstvene mreže Knowledge Navigating Landscape (leta 2019). CPZ je v obdobju 2017–2019 med drugim gostil v okviru evropskega podoktorskega programa Marie Skłodowska - Curie dr. Jennie Olofsson iz Mid Sweden University.

Zapisal Franc Mali

CENTER ZA PROUČEVANJE DRUŽBENE BLAGINJE

LETO USTANOVITVE: 1984

Širše področje delovanja Centra za proučevanje družbene blaginje (CDB) je raziskovanje kakovosti življenja, ki se je začelo z longitudinalnim projektom Kakovost življenja v Sloveniji leta 1984 na nekdanjem Inštitutu za sociologijo in filozofijo v Ljubljani ter se po pridružitvi Univerze v Ljubljani nadaljevalo v okviru Fakultete za družbene vede. Proučevanje kakovosti življenja in sistemov blaginje je segalo v temeljno raziskovanje pa tudi v uporabno raziskovanje v podporo konkretnih javnih politik na področjih stanovanj, socialne varnosti, staranja, skupnosti in nevladnih organizacij ter zdravstva na lokalni, državni in na mednarodni ravni. V novejšem času so člani in članice centra dejavni predvsem na področjih, ki jih naštevamo v nadaljevanju.

Člani centra se ukvarjajo z vprašanji **socialne politike in režimov blaginje**, pri čemer opravljajo pomembne mednarodnoprimerjalne študije o razvoju držav blaginje. Tu proučujejo širše spremembe vloge države blaginje in nje-

PREDSTOJNICA:

Maša Filipovič Hrast

ČLANI/-CE:

Irena Bolko

Valentina Hlebec

Matic Kavčič

Metka Kuhar

Tatjana Rakar

Zdenka Šadl

Tjaša Potočnik

Miriam Hurtado Monarres

Jasna Jugovič

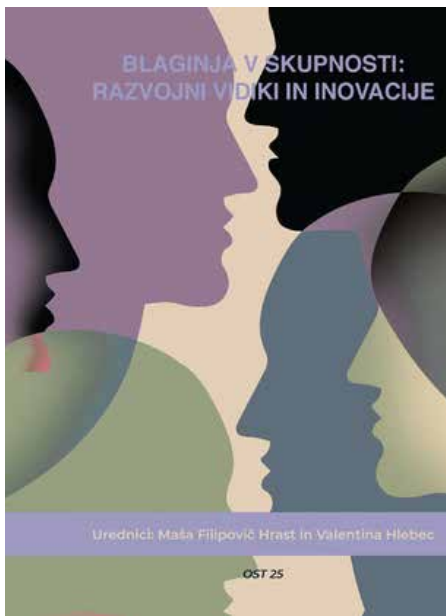
nih posameznih sistemov, kot so: politike socialnega varstva, družinske politike, skrbstvene politike in zdravstvene politike. Pomemben poudarek je na proučevanju stališč posameznikov do delovanja slovenske države blaginje pa tudi odnos do pravic, ki naj jih imajo posamezniki, ter razlike med posameznimi skupinami prejemnikov. Zadnje so člani raziskovali tudi v okviru projekta Our Children's Europe v okviru programa Norface Welfare states Future (2015–2018) ter objavili v člankih in monografijah doma in v tujini.

Nadalje so člani centra izjemno aktivni na področju **sociologije staranja**. Na tem področju raziskujejo kakovost življenja starih ljudi, kakovost prebivanja ter kakovost skrbi za stare ljudi, skrbstveno delo in spolne razlike v skrbi za starejše. Na tem področju je center v zadnjih 15 letih vodil številne projekte, med drugim štiri temeljne: Socialna integracija starejših v Sloveniji (2004–2007), Medgeneracijska solidarnost v Sloveniji (2009–2011), Skupnostna oskrba starejših v Sloveniji (2011–2014) ter Prepoznavanje in razumevanje vloge dejavnikov države blaginje za oskrbo starih ljudi, živečih v skupnosti v Sloveniji in Avstriji (2017–2020), ter mednarodne projekte, kot je Horizon 2020, inovativni intervencijski projekt ME-WE – Psychosocial Support for Promoting Mental Health and Well-being among Adolescent Young Carers in Europe (2018–2021).

Od ustanovitve se na centru tudi kontinuirano ukvarjajo z vprašanji **socialne izključenosti** in **stanovanjske izključenosti** in **stanovanjske politike**. Tu so v preteklosti opravili odmevne mednarodnoprimerjalne študije na teme stanovanjske mobilnosti, determinante

stanovanjskega standarda, odhod v samostojno stanovanje mladih, vloga lastniškega stanovanja, motivi za selitev in prebivanje starejših. Zadnje je razvidno v sodelovanjih v projektih, kot so: DEMHOW (2009–2012) in Stanovanjska anketa 2005, Inovativne oblike bivalnih okolij za starejše ljudi v Sloveniji (2015–2018), Model za kakovostno staranje v domačem bivalnem okolju v Sloveniji (2017–2020) ter Javni prostor za potrebe starejših v velikih večstanovanjskih soseskah v Sloveniji (2020–2023). V ospredju je tudi raziskovanje položaja najranljivejših družbenih skupin in dejavnikov socialne izključenosti, med njimi sprememb na področju socialne in stanovanjske politike. Na tem področju je pomembno kontinuirano sodelovanje z European Observatory on Homelessness, v mednarodnih projektih (npr. GINI-Growing Inequalities Impacts 2010–2013) pa tudi vodenje temeljnih projektov, kot je Brezdomstvo v Sloveniji (2020–2023).

Nadalje, v **študijah skupnosti** se posvečajo raziskovanju delovanja skupnosti in proučevanja procesov sodelovanja za izboljšanje kakovosti življenja ter skupnosti kot tvorca blaginje. Raziskujejo področje civilnodružbenih organizacij (CIVICUS Civil Society Index 2009, World Alliance for Citizen Participation and the Centre for Social investment 2008–2010, Ciljni raziskovani projekt Potencial nevladnih organizacij v Sloveniji za nagovarjanje potreb lokalnih skupnosti 2022–2023) ter širše socialne ekonomije s poudarkom na socialnih podjetjih (Up-date of the mapping of social enterprises and their eco-systems in Europe, Evropska komisija, 2017–2019). Pri reševanju vprašanj kakovosti življenja se ukvarjajo s konceptualnimi dilemami pa tudi z determinantami blaginje (država, civilna druž-

ba, skupnost, družina) kot posameznimi vidiki, na primer na področju **sociologije zdravja**. Tu se npr. ukvarjajo z družbenimi determinantami zdravja, neenakostmi v zdravju, zdravstveno politiko, zdravstvenimi in s civilnodružbenimi organizacijami ter z medpoklicnim sodelovanjem in vključevanjem uporabnikov v skrb za zdravje pa tudi s področjem duševnega zdravja in travme. Na področju družboslovne metodologije se posamezni člani ukvarjajo tudi s kakovostjo merjenja socialnih omrežij, kognitivnimi metodami za testiranje anketnih vprašalnikov ter s kvalitativno metodologijo in integracijo metod.

Člani programske skupine so avtorji številnih objav doma in v tujini v okviru najboljših revij na posameznih področjih (npr. Housing Theory and Society, Archives of gerontology and geriatrics, The journals of gerontology, Journal of interna-

tional and comparative social policy, Journal of European Social Policy, Sustainability, Journal of youth studies) pa tudi delov monografij, objavljenih v priznanih mednarodnih založbah (Oxford, Palgrave Macmillan, Elsevier, Routledge in drugi). Zato tukaj poudarjamo samo nekaj izbranih objav:

FILIPOVIČ HRAST, M., SENDI, R., HLEBEC, V., KERBLER, B. Moving house and housing preferences in older age in Slovenia. *Housing theory and society*, 2019, 36, 1.

RAKAR, T. et al. What and whom are family policies for?: unpacking the meaning of citizens' support for family policy across Europe. *Journal of international and comparative social policy*. 2022, 38, 1.

KAVČIČ, M., PETROVČIČ, A., DOLNIČAR, V. Model of acceptance and use of market-ready home-based e-care services : a qualitative study with care receivers and informal caregivers. *International journal of human-computer interaction*. 2022.

KUHAR, M., ZAGER KOCJAN, G. Adverse childhood experiences and somatic symptoms in adulthood: a moderated mediation effects of disturbed self-organization and resilient coping. *Psychological trauma*. 2022, 14, 8.

RODRIGUES, R., FILIPOVIČ HRAST, M., KADI, S., HURTADO MONARRES, M., HLEBEC, V. Life course pathways into intergenerational caregiving. *The journals of gerontology. Series B, Psychological sciences and social sciences*. 2022, 77, 7.

LEU, A., HLEBEC, V., RAKAR, T. et al. The 2021 cross-national and comparative classification of in-country awareness and policy responses to 'young carers'. *Journal of youth studies*. 2022.

Zapisala Maša Filipovič Hrast

OBRAMBOSLOVNI RAZISKOVALNI CENTER

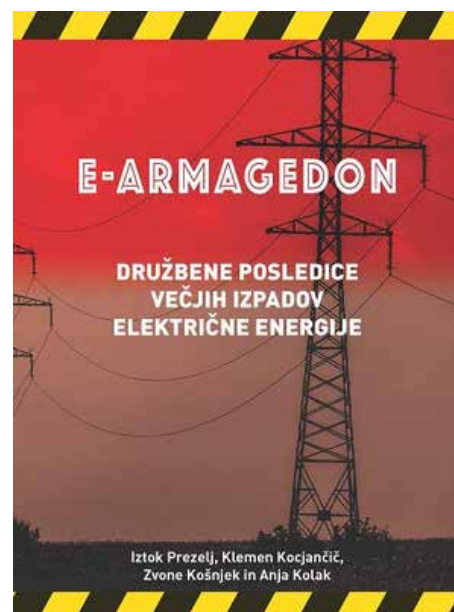
Organizirano in sistematično raziskovanje na obramboslovnem področju sega v začetek osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko so potekale prve empirične raziskave, kar je leta 1985 pripeljalo do ustanovitve Obramboslovnega raziskovalnega centra (ORC). Z vsebinskega vidika je mogoče raziskovanje na obramboslovnem področju v letih od 1982 do 2023 v grobem razdeliti na nekaj značilnih obdobj, pri čemer si pri njihovem poimenovanju lahko pomagamo s prevladujočimi družbenimi/varnostnimi okoliščinami, ki so odločilno vplivale na količino in vsebino raziskovanja. V prvem, »jugoslovanskem« obdobju (1982–

1989) je raziskovanje poleg uresničevanja temeljnega cilja, pridobivanja empiričnih podatkov in širjenja teoretičnih spoznanj, želelo vplivati na razvoj takratnega obrambnega in varnostnega sistema, da bi postal smotrnejši in racionalnejši. Proučevali smo pojave hiperinstitucionalizacije, ki je povzročala entropijo sistema, in odtujenega odločanja v ozkih vojaško-političnih strukturah takratne države, kar je bilo v očitnem nasprotju z javno deklariranim procesom »podružbljanja obrambe in varnosti«. Za to obdobje raziskovanja so bile značilne tudi teme s področja uporabe oboroženega nasilja v mednarodni politiki socialističnih držav pa tudi uporabnejše teme, kot so: pripravljenost mladih za izbiro poklica na vojaškem oziroma obrambnem področju, razvojne spremembe v obrambno-varnostnem sistemu in nekatere praktične teme s področja civilne obrambe.

V osamosvojitvenem obdobju raziskovanja (1990–1991) lahko poudarimo projekt o nacionalni varnosti Slovenije, v katerem smo proučevali vpliv političnih in ekonomskih sprememb na varnost v republiki, ki je bila takrat še del SFRJ, ter iskali sistemske in organizacijske rešitve na varnostnem področju za nastajajočo samostojno državo. Raziskava je bila usmerjena v prepoznavanje stališč, mnenj, prepričanj in vrednot javnosti glede varnosti, obrambe in vojske ter v proučevanje modelov zagotavljanja nacionalne varnosti pri političnih strankah in družbenih gibanjih, ki so se porajala v Sloveniji. S tem je bil nakazan mogoč model zagotavljanja varnosti države, ki bi bil hkrati legitimen ter racionalen in učinkovit. V tem duhu smo izvedli tudi raziskavo o častniškem kadru, ki je preverjala možnost poklicnega vključevanja rezervnih vojaških častnikov v nastajajočo slovensko vojsko. Hkrati s tem je potekala raziskava o demilitarizaciji Slovenije in nacionalni varnosti, v

LETO USTANOVITVE: 1985

kateri smo preverjali, pod katerimi pogoji bi bila demilitarizacija uresničljiva izbira za državo v nastajanju. Osvetlili smo različna vprašanja, dileme in argumente, ki so bili podlaga za politično odločanje. Sledila je vojna za Slovenijo in prva raziskava po njej se je nanašala na sodelovanje pripadnikov Teritorialne obrambe v oboroženih spopadih z JLA. Raziskovanje neposredno po vojni je prineslo novo kakovost, saj je omogočilo stvarno empirično potrjevanje hipotez, ugotovljene zakonitosti oboroženega boja, prednosti in pomanjkljivosti delovanja Teritorialne obrambe pa so bile upoštene pri razvoju slovenskih oboroženih sil. Projekt Temelji nacionalne varnosti Republike Slovenije, ki zaokrožuje osamosvojitveno obdobje raziskovanja, je bil eden ključnih za oblikovanje sistema nacionalne varnosti, saj je bil razvojno in praktično naravnani ter je ponudil teoretsko-konceptualne, geopolitične, vojaškostrateške, sistemske in or-

PREDSTOJNIK:

Marjan Malešič

ČLANI/-CE:

Gašper Ferme
Maja Garb
Anton Grizold
Neža Geč
Miro Haček
Ljubica Jelušič
Jelena Juvan
Vladimir Prebilič
Iztok Prezelj
Teodora Tea Ristevska
Janja Vuga Beršnak
Rok Zupančič

PRIDRUŽENI/-E ČLANI/-CE

Anton Bebler
Erik Kopač
Simona Kukovič
Uroš Svete

organizacijske premisleke o zagotavljanju varnosti sodobne države.

Poosamosvojitveno obdobje raziskovanja (1992–1997) prinaša projekte, ki analizirajo posamezne fragmente vojne za Slovenijo, hkrati pa se analiza širi tudi na druga območja nekdanje SFRJ, na katerih so potekali oboroženi spopadi. Še naprej potekajo projekti, ki so podlaga za oblikovanje in utrjevanje nacionalnovarnostnih struktur in politike, hkrati pa se pojavljajo nekatere bolj sofisticirane teme s področja sociologije vojske, predvsem civilno-vojaška razmerja v sodobni družbi, obrambno prestrukturiranje in konverzija ter vojaški poklic. Za to obdobje je značilno odpiranje obramboslovnega raziskovanja v mednarodno okolje, saj smo na začetku devetdesetih let začeli izvajati raziskave za tuje naročnike, katerih interes za območje nekdanje SFRJ se je zaradi oboroženih spopadov izjemno povečal. Poleg tega se je pojavljalo vse več problemov, ki so bili zapuščina nekdanjega socialističnega sistema, njegovega razvejenega obrambno-vojaškega aparata in ki jih je bilo treba proučevati pa tudi reševati v praksi.

Povezovalno obdobje raziskovanja (1998–2001) se začne s projektoma Varnostne povezave v Evropi ter Slovenska varnostna politika in Nato, ki poskušata pojasniti takratno evropsko varnostno okolje z vidika procesov združevanja Evrope in širitve Nata, pomen posameznih varnostnoobrambnih institucij ter vlogo Slovenije v teh procesih. Projekta jasno postavljata, da varnosti ni mogoče zagotavljati samo v nacionalnih okvirih in da se varnostna prizadevanja ne morejo osrediniti le na vojaške probleme, ampak je treba upoštevati tudi številne nevojaške razsežnosti ogrožanja in zagotavljanja varnosti. V tem obdobju je vključenost raziskovalne skupine v mednarodne projekte že skoraj dosegla obseg raziskovanja v nacionalnem okviru, to pa se je odrazilo tudi v aktivnem delovanju raziskovalcev v mednarodnih znanstvenih združenjih, kot so: ISA, IStA, IUS AFS, IPSA in ERGOMAS. Nadaljuje se reševanje konkretnih problemov razvoja sistema nacionalne varnosti Slovenije, o čemer govorijo projekti Slovenska mladina in vojaški poklic, Hierarhija in struktura dokumentov s področja nacionalne varnosti ter Popolnjevanje oboroženih sil, ki je bil strokovna podlaga za prehod z obvezniškega (naborniškega) na poklicni način popolnjevanja Slovenske vojske.

Obdobje razvojnega raziskovanja (2002–2007) je bilo osredinjeno na raziskovanje v okviru CRP-a Znanje za varnost in mir. Odpirali smo nova raziskovalna področja, kot sta krizno upravljanje in vodenje, ki je prineslo teoretsko-konceptualno, strukturno in predvsem funkcionalno obravnavanje kriz ter odzivanja nanje. Značilen je tudi projekt Definicija in zaščita kritične infrastrukture, ki je omogočil prepoznavanje najbolj ogroženih objektov in procesov v državi ter oblikovanje predlogov za njihovo zaščito. Popolnoma novo področje je tudi proučevanje mirovnih operacij in misij, v katerih so sodelovali vojska, policija in civilni funkcionalni strokovnjaki, in sicer proučevanje z družboslovnega, še posebej (vojaško)sociološkega vidika. Proučevali smo tudi pomen obveščevalno-varnostnih služb v sodobnem asimetričnem bojevanju in vlogo specialnih oblik organiziranja na tem področju v novejši slovenski zgodovini. Tudi v tem obdobju raziskovanja na obramboslovnem področju so potekali projekti, ki so proučevali človeške vire za delovanje v obrambnem sistemu. Prav tako so predmet proučevanja različni vidiki zagotavljanja varnosti v Evropi, še posebej v njenem jugovzhodnem delu, in delovanje mednarodnih varnostnih struktur, predvsem delitev varnostnih nalog med Natom in EU.

Zadnje obdobje raziskovanja je krizno obdobje (2008–2023), saj so si v njem sledile globalna finančna, gospodarska in socialna kriza, ki je omejevala raziskovalne možnosti, migrantska kriza v Evropi, ki je okrepila sekuritizacijo migracij, zdravstvena kriza covid-19, ki je izpostavila tudi varnostno razsežnost, ter agresija Ruske federacije na Ukrajino. To je obdobje plodnega temeljnega raziskovanja, ki ga spremljajo pomembni preboji na področju aplikativnega, tudi »evropskega« raziskovanja. Posegamo na naslednja tematska področja: varnostni sektor na globalni in nacionalni ravni, preoblikovanje obrambnih politik in sistemov, vojaško in civilno krizno upravljanje EU in preprečevanje konfliktov, koncept človekove varnosti, terorizem in organizirani kriminal na Balkanu, teroristično ogrožanje letalskega prometa v Evropi, evakuacija ob jedrski nesreči, pripravljenost na radiološko krizo v Evropi, politična radikalizacija, energetska varnost, vodenje odziva na različne varnostne krize ter dobrobit in zdravje vojaških družin.

Splošne dosežke delovanja ORC od njegove ustanovitve do danes lahko prepoznamo v raziskovalni kritičnosti do sistema SLO in DS v nekdanji SFRJ, v oblikovanju znanstvenih podlag za vzpostavitev sistema nacionalne varnosti Slovenije, njegovega kritičnega ocenjevanja, razvoja in reševanja praktičnih problemov, v vpetosti raziskovalcev v mednarodno raziskovanje, v vključevanju posameznih članov ORC v upravljanje obrambnega sistema, tudi na najvišji, ministrski funkciji (Anton Grizold in Ljubica Jelušič), v vodenju FDV in (mednarodnih) znanstvenih združenj, v usposabljanju magistrstrov in doktorjev znanosti ter v znanstvenem publiciranju, pri čemer v zadnjih treh letih po pomembnosti objav oziroma odmevnosti izstopajo dela Jelene Juvan, Erika Kopača in Iztoka Prezlja (Public dilemmas about security measures in the field of civil aviation, objavljen v *Security Journal* leta 2021), Marjana Malešiča (Disaster response from a comparative perspective objavljen v *International Journal of Disaster Risk Reduction* leta 2020), Janje Vuga - Beršnak in Iztoka Prezlja (Recognizing youth radicalization in schools: Slovenian frontline school workers in search of a compass, objavljen v *International Sociology* leta 2021), Roka Zupančiča (EU peace-building in the north of Kosovo and psychosocial implications for the locals: a bottom up perspective on normative power Europe, objavljen v *Journal of Balkan & Near Eastern Studies* leta 2019) ter Simone Kuvkič (How novel coronavirus has shaken public trust in decision-making institutions: comparative analysis of selected European Union members, objavljen v *Journal of Comparative Politics* leta 2022). Svojevrstni publicistični dosežek predstavlja tudi sedem monografij, objavljenih v obdobju 1992–2021, ki povzemajo ključna raziskovalna spoznanja ORC od njegove ustanovitve do danes (glejte sliko).

Zapisal Marjan Malešič

RAZISKOVALNI CENTER ZA STRATEGIJO IN UPRAVLJANJE

LETO USTANOVITVE: 1989

Raziskovalni center za strategijo in upravljanje (RCSU) deluje od leta 1989, sprva pod imenom Center za strateške in evalvacijske študije, s prehodom v novo tisočletje pa z zdajšnjim imenom, s katerim se poudarek prenaša na strateške in upravljaljske vidike razvoja javnega in zasebnega sektorja. Osnovo delovanja raziskovalnega centra predstavlja večletni raziskovalni program z naslovom Upravljanje omrežij javnega in zasebnega sektorja, ki deluje na področju organizacijskih ved. Ob tem sodelujemo v mednarodnih raziskovalnih projektih, razvijamo aplikativno dejavnost v okviru ciljnih raziskovalnih projektov ter svetovalno dejavnost za organizacije javnega in zasebnega sektorja. Področja raziskovanja znotraj RCSU so povezana s problemskim sklopom upravljanja omrežij na medosebni, medorganizacijski in na medinstitucionalni ravni.

Tematski sklop: Osebna in civilnodružbena omrežja

Osebna omrežja in socialni kapital slovenske populacije proučujemo z vidika njihovega potenciala za vključevanje javnosti v civilno

PREDSTOJNIK:

Andrej Rus

ČLANI/-CE:

Laura Mrčela
Hajdeja Igljč
Helena Kovačič
Tibor Rutar
Marko Orel
Nina Bandelj

družbo in politično sfero, za razvoj sodelovanja v lokalnih skupnostih in z vidika novih oblik dela. Naši raziskovalni projekti se osredinjajo na dinamiko oblikovanja osebnih omrežij, spremembe v vrednotah s poudarkom na zaupanju in toleranci, politično vedenje in medosebno politično komunikacijo, problematiko družbene integracije/fragmentacije v kontekstu povečevanja družbenih neenakosti ter na nove oblike dela in sodelovanja (coworking, sodelovanje v raziskovalni dejavnosti).

Tematski sklop: Medorganizacijska in medinstitucionalna omrežja

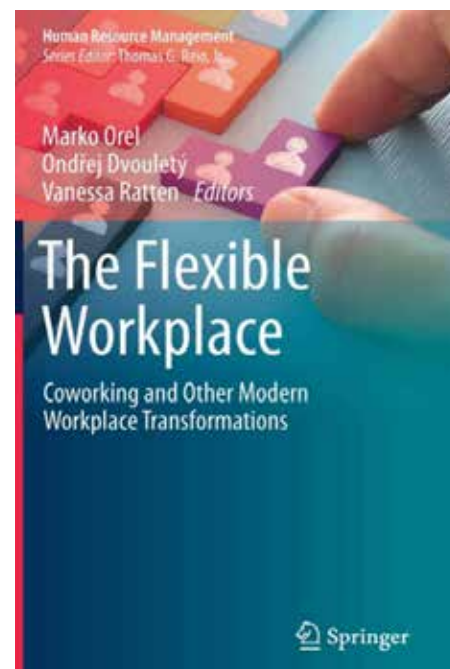
Zasebne organizacije uporabljajo omrežni pristop pri koordinaciji dobaviteljskih verig in upravljanju strateških zavezništva na področju razvoja in marketinga. Državne ustanove ugotavljajo, da je treba narediti korak od birokratskega modela upravljanja v smeri omrežne koordinacije interesno, vrednostno in kompetenčno heterogenih akterjev. Ključni raziskovalni projekti so do zdaj vključevali vprašanja transformacije države blaginje ter razvoja novega javnega menedžmenta, privatizacije in korporativnega upravljanja podjetij v delni ali popolni državni lasti, medorganizacijskega učenja, razvoja malih in srednje velikih podjetij, vodstvenih kompetenc ter preno-ve procesov v javnem in zasebnem sektorju.

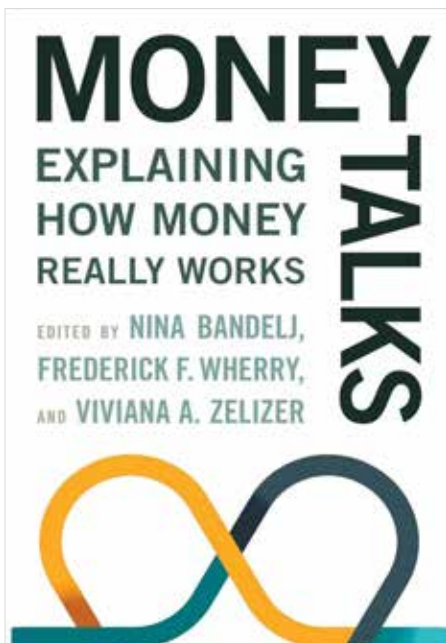
Dosežki centra se odražajo na raziskovalnem in pedagoškem področju ter pri prenosu znanja v prakso.

Na raziskovalnem področju

Raziskovalke in raziskovalci centra aktivno objavljajo v domačem in mednarodnem raz-

iskovalnem prostoru. Rezultat dozdejšnjega dela so knjižne publikacije (Socialna država in družba blaginje; Podjetizacija in socializacija države; Vrednote Slovencev in Evropejcev; Privatizacija in človekove pravice; Social capital, corporate governance and managerial discretion; From communists to foreign capitalists; Economic sociology of work; Rational choice and democratic government; Capitalism for realists: virtues and vices of modern economy) ter članki v domačih in tujih strokovnih revijah (International Sociology, American Behavioral Scientist, Scientometrics, East European politics and Society, European Societies, Social Forces, Research Policy, Social Science Information, Journal of Peace Research, Journal for the Theory of

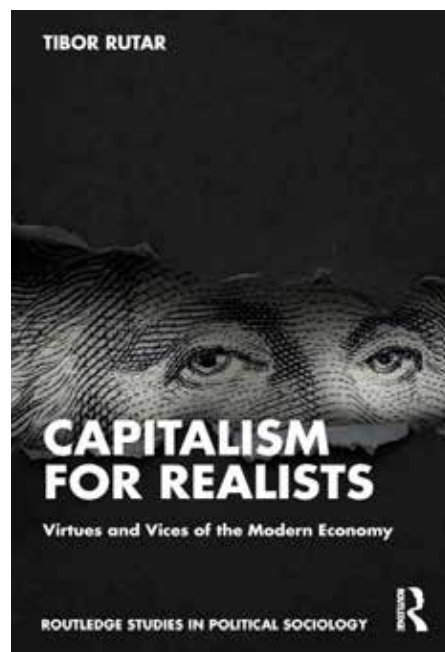
Social Behavior, Teorija in praksa, Zdravstveno varstvo, Družboslovne razprave idr.) ter poglavja v mednarodnih zbornikih.

Na izobraževalnem področju

Člani in članice centra povezujejo raziskovalno in pedagoško delo. Pod njihovim mentorstvom je doktoriralo 11 doktorandov, v okviru magistrskega programa Neprofitni menedžment pa več kot 80 magistrstov in magistric znanosti, ki so danes zaposleni na najodgovornejših delovnih mestih v javnem in zasebnem sektorju. Članica centra je koordinirala slovensko sodelovanje v Erasmus Mundus skupnem magistrskem programu Comparative Local Development in v skupnem doktorskem programu Global Dynamics and Local Development. Člani centra sodelujejo v učni skupnosti EUTOPIA.

Prenos znanja v prakso

Raziskovalni center je v zgodnejšem obdobju predstavljal intelektualno središče za osmišljanje procesov transformacije sodobne socialne države in javnega sektorja. Pozneje se je družbena relevantnost proučevanja premaknila na področje privatizacije in upravljanja podjetij v delni in popolni lasti države, v novejšem času pa na vlogo sodelovanja, povezovanja in oblikovanja strateških koalicij pri upravljanju organizacij javnega in zasebnega sektorja. Ključni način prenosa znanja predstavljajo ciljni raziskovalni projekti in svetovalno delo. Razen tega sodelujemo v projektu civilne družbe na področju varstva potrošnikov in redno prispevamo k javni razpravi z objavami v množičnih medijih. Dva člana centra sta bila izvoljena v državni svet v obdobjih 1997–2002 in 2007–2012.

Članica centra je bila v letih 2020–2023 predsednica Slovenskega sociološkega društva.

Zapisal Andrej Rus

CENTER ZA METODOLOGIJO IN INFORMATIKO

Center za metodologijo in informatiko (CMI) že več kot tri desetletja igra pomembno mednarodno vlogo v odgovarjanju na znanstvena vprašanja, ki so v presečišču družboslovne metodologije, statistike in informatike. S svojo dejavnostjo je CMI prispeval k nastanku danes izjemno pomembnih in odmevnih področij analize omrežij, podatkovne znanosti in internetnih študij. Center je bil na pobudo zasl. prof. dr. Anuške Ferligoj, prejemnice Zoisove nagrade, ustanovljen leta 1992 pod okriljem Inštituta za družbene vede na Fakulteti za družbene vede (Univerza v Ljubljani).

PREDSTOJNIK:

Gregor Petrič

ČLANI/-CE:

Sara Atanasova
Marjan Cugmas
Neža Geč
Tina Kogovšek
Anja Kolak
Luka Kronegger
Bojana Lobe
Andrej Mrvar
Špela Orehek
Kristina Rakinič
Damjan Škulj
Lovro Šubelj
Fabio Ashtar Telarico
Eva Vrtačič
Aleš Žiberna

PRIDRUŽENA ČLANICA:

Anuška Ferligoj

CMI je nosilec programske skupine Družboslovna metodologija, statistika in informatika. Raziskovalni center ima trenutno 18 raziskovalcev.

Raziskovalno dejavnost CMI lahko razdelimo na osrednje štiri teme, pri katerih so v nadaljevanju izpostavljene tudi nedavne pomembne znanstvene objave.

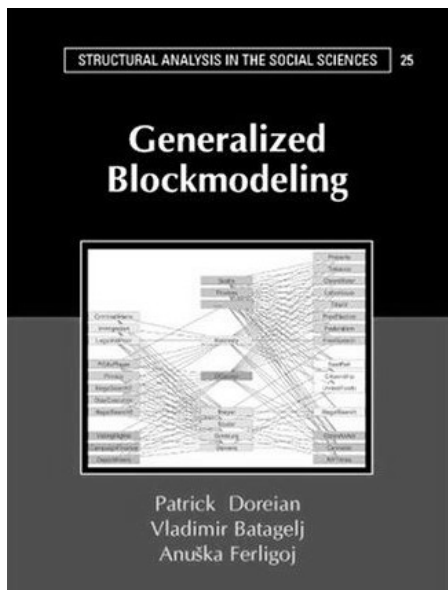
Analiza omrežij: Skupina se ukvarja z vsemi vidiki analize (predvsem socialnih) omrežij – od merjenja omrežij (s klasičnimi anketnimi pristopi in tudi z avtomatskim zajemanjem spletnih podatkov), razvoja in evalvacije metod za analizo in grafični prikaz omrežij (še zlasti velja poudariti metode za odkrivanje skupin in poenostavitev omrežij ter metode za odkrivanje ključnih avtorjev in publikacij) do uporabe analize omrežij na področjih, kot sta znanstveno sodelovanje in digitalne tehnologije. Neločljiv iz navedenim je tudi razvoj programske opreme za analizo omrežij, med katero sodita tudi programska knjižnica »blockmodeling« za programski jezik R in mednarodno odmevni programski paket Pajek, ki omogoča analizo zelo velikih omrežij in ga uporabljajo tudi najuglednejše univerze ter velika podjetja po svetu. Spodaj navajamo nekaj nedavnih mednarodno pomembnih publikacij skupine s tega področja:

- Cugmas, M., Žiberna, A. (2023). Approaches to blockmodeling dynamic networks: A Monte Carlo simulation study. *Social Networks*, 73, 7–19.
- Doreian, P., Batagelj, V., Ferligoj, A. (Eds.) (2020). *Advances in network clustering and blockmodeling*. John Wiley & Sons.
- De Nooy, W., Mrvar, A., Batagelj, V. (2018). *Exploratory social network analysis with Pajek: Revised and expanded edition for updated software* (Vol. 46). Cambridge University Press.

LETO USTANOVITVE: 1992

Merjenje in pojasnjevanje pojavov v informacijski družbi: Raziskovalci CMI se ukvarjajo z inovativnimi metodološkimi pristopi k raziskovanju informacijske družbe, kar med drugim vključuje izboljševanje raziskovalnih načrtov, optimizacijo odgovora v spletnih anketah, razvoj in validacijo merskih instrumentov. Omenjene metode in pristope raziskovalci proučujejo v kontekstu e-zdravja in spletnih zdravstvenih skupnostih (kakovost spletnih zdravstvenih informacij, vpliv uporabe internetnih aplikacij na odnos pacient – zdravnik, proces opolnomočenja), družbenih vidikov informacijske varnosti (vpliv organizacijskih struktur in procesov na informacijskovarnostno vedenje), aktivnosti otrok na internetu (digitalno blagostanje in soprisotnost digitalnih tehnologij v medsebojnih odnosih in komuniciranju) ter digitalnih kultur. Med številnimi publikacijami skupine na tem področju lahko poudarimo:

- Petrič, G., Cugmas, M., Petrič, R., Atanasova, S. (2023). The quality of informational social support in online health communities: A content analysis of cancer-related discussions. *Digital health*, 9.
- Atanasova, S., Kamin, T., Petrič, G. (2018). The benefits and challenges of online professional-patient interaction: Comparing views between users and health professional moderators in an online health community. *Computers in Human Behavior*, 83, 106–118.
- Orehek, Š., Petrič, G. (2021). A systematic review of scales for measuring information security culture. *Information & Computer Security*, 29(1), 133–158

Razvoj povezovanja kvantitativnih in kvalitativnih raziskovalnih pristopov: Vključuje iterativno kombinacijo obeh pristopov v fizičnih in internetnih okoljih. Tovrstne metodološke raziskave se izvajajo v okviru zgoraj omenjenega raziskovanja otrok in mladine v digitalni družbi ter v okviru raziskovanja družbenih procesov v spletnih zdravstvenih skupnostih.

- Lobe, B., Morgan, D., Hoffman, K. A. (2020). Qualitative data collection in an era of social distancing. *International journal of qualitative methods*, 19, 1–8.

Razvoj matematičnih modelov v družboslovju vključuje razvoj markovskih modelov v diskretnem času, razvoj posplošenih mode-

lov tveganja in uporabo tovrstnih modelov v družboslovju. Še posebej velja omeniti pionirski članek, ki je bil objavljen v reviji *Applied mathematics and computation* in je spodbudil intenzivno raziskovanje področja, ki se je uveljavilo pod imenom netočne markovske verige v zveznem času.

- Škulj, D. (2015). Efficient computation of the bounds of continuous time imprecise Markov chains. *Applied mathematics and computation*, 250, 165–180.
- Škulj, D. (2022). Normal cones corresponding to credal sets of lower probabilities. *International Journal of Approximate Reasoning*, 150, 35–54.

Člani CMI svoje raziskovalne dosežke redno predstavljajo na odmevnih mednarodnih znanstvenih konferencah ter jih objavljajo v najuglednejših revijah in založbah (npr. Cambridge University Press, *Social Networks*, *Scientometrics*, *The Information Society*, *Journal of Mathematical Sociology*, *Applied Mathematics & Computation*, *Digital Health*, *Computers in Human Behavior*, *Journal of Medical Internet Research*, *International Journal of Qualitative Methods*, *PloS One*), poleg tega pa poseben poudarek namenjajo širši diseminaciji spoznanj znanstvenega delovanja s sodelovanjem pri:

- organizaciji in izvedbi številnih študijskih programov v Sloveniji (program Družboslovna informatika na FDV na vseh treh stopnjah, magistrski in doktorski medfakultetni študij Statistika);
- organizaciji mednarodnih šol (npr. ECPR Summer and Winter School in Methods and Techniques);
- organizaciji mednarodnih in domačih konferenc (npr. EUSN, IFCS, ESRA, letna srečanja SloNet).

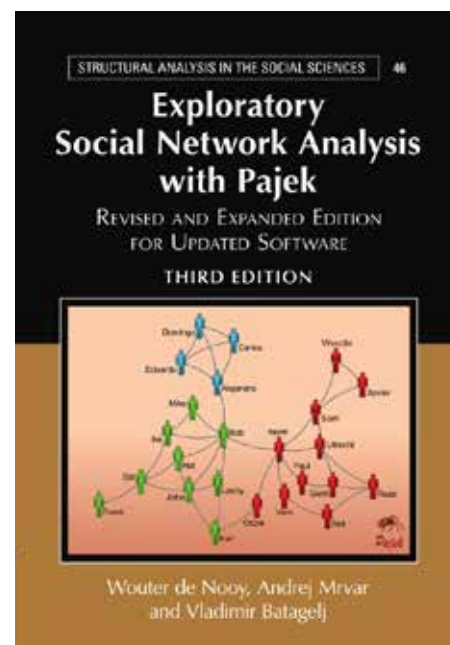
CMI na Fakulteti za družbene vede igra pomembno povezovalno vlogo, saj člani na podlagi svojih metodološko-informatičnih spoznanj in rešitev sodelujejo s številnimi drugimi raziskovalnimi centri na fakulteti v okviru nacionalnih ali mednarodnih projektov (še posebej tesno je sodelovanje s Centrom za proučevanje znanosti, Centrom za politološke raziska-

ve, Centrom za socialno psihologijo, Centrom za raziskovanje družbenega komuniciranja in Centrom za mednarodne odnose).

Člani CMI poleg tega sodelujejo tudi s številnimi domačimi (npr. NIJZ, Med.Over.Net) in tujimi ustanovami (npr. KnowBe4) ter aktivno sodelujejo v nacionalnih in mednarodnih projektih.

Aktivnosti članov CMI vključujejo tudi članstvo v uredniških odborih najvidnejših mednarodnih revij s področja družboslovne metodologije, statistike in informacijske družbe. Člani centra so za svojo znanstveno odličnost prejeli številne mednarodne in domače nagrade.

Zapisal Gregor Petrič

CENTER ZA SOCIALNO PSIHLOGIJO

Center za socialno psihologijo (CSP) je leta 1994 v okviru Inštituta za družbene vede na FDV ustanovila Mirjana Ule, utemeljiteljica socialne psihologije v Sloveniji. Od ustanovitve naprej si članice centra prizadevajo sodelovati pri razvijanju emancipatoričnih družbenih ved, ki se dejavno zavzemajo za socialno in politično pravičnost. Zato se v njegovem okviru izvajajo temeljni, aplikativni in razvojni raziskovalni projekti analiz makrodružbenih vprašanj – procesov, praks in ustanov, ki se manifestirajo v mikrosferah vsakdanjega življenja in ustvarjajo ter vzdržujejo družbene neenakosti.

PREDSTOJNICA:

Tanja Kamin

ČLANICE:

Sinja Čož

Maja Jančič

Dora Matejak

Marjeta Mencin

Nina Perger

Alenka Švab

Andreja Vezovnik

Andreja Živoder

Alja Pehar

Hana Hunjet

PRIDRUŽENE ČLANICE:

Tanja Renner

Mirjana Ule

Vesna Leskošek

Raziskovalke v CSP vsakdanje življenje obravnavajo kot močno podvrženo vplivom makroprocesov in strukturnih pogojev (npr. spremembam na trgu dela, familializaciji, tveganjem za zdravje in okolje, priložnostim za dostopanje do kredibilnih informacij in komunikacijskih kompetenc, dostopanje do virov, pravic in blagostanja, normalizacijskih tehnologij itn.), ki legitimizirajo asimetrična razmerja moči in ustvarjajo neenakosti, stigma in različne vrste socialne izključenosti. Hkrati pa vsakdanje življenje obravnavajo in raziskujejo tudi kot prostor z emancipatornim potencialom za porajanje družbenih sprememb. S tem pristopom si na CSP prizadevajo:

- analizirati in raziskati družbene strukture (makroraven), kot so poustvarjanje na ravni vsakdanjega življenja (mikroraven);
- analizirati in izpostavljati sposobnost ljudi za spoprijemanje z družbeno konstituiranimi izzivi ter izpostavljati načine za njihovo premagovanje.

Zaradi usmeritve k temam vsakdanjega življenja članice CSP uporabljajo in razvijajo raznovrstne metodologije družboslovnega raziskovanja – kvantitativne in predvsem kvalitativne: skupinske in individualne intervjuje, analize diskurzov, študije primerov, biografije, interakcijske strategije, ki temeljijo na raziskovanju prikrite vsebine in oblik vsakdanjega ravnanja ali konkretnih življenjskih dogodkov, ter njihove povezanosti z analizo odnosov podrejanja in upiranja ter alternativ družbenemu redu.

Glavna raziskovalna področja CSP so:

- 1. študije mladine:** značilnosti in spremembe mladosti in mladine, vrednote mladih,

LETO USTANOVITVE: 1994

kakovost življenja mladih, socialno ranljive skupine mladih, participacija mladih in mladinske subkulture, osipniki iz šolskega sistema;

- 2. družinsko življenje, intimna partnerstva in spolnost:** spremembe družinskih življenjskih potekov, prehodi v starševstvo, starševanje, družinsko življenje v Sloveniji;
- 3. študije vsakdanjega življenja:** študije življenjskih slogov, spolov in spolnosti, praks skrbi za zdravje, prehranskih praks, trajnostne potrošnje, telesne samopodobe, ideologije zdravja in bolezni, revščine in neenakosti, prekarnosti, smrti in umiranja itn.;
- 4. študije življenjskih potekov in prehodov:** spremembe odraščanja, prehodi iz mladosti v odraslost;
- 5. študije diskriminacij** na podlagi etnije, religije, civilnopravnega statusa, spola in spolnosti;
- 6. socialnopsihološke študije:** študije identitet, študije diskriminacije in rasizmov, psihologija komuniciranja in komunikacijskih kompetenc.

Članice centra sodelujemo v različnih razvojnih in mednarodnih projektih. Svoje znanje posredujemo tudi študentkam/študentom v obliki predavanj na dodiplomskem in podiplomskem študiju, ki temeljijo na raziskovalnem delu in znanstvenih objavah, ter z mentorstvi pri številnih doktorskih in podoktorskih raziskavah domačih in tujih študentk/študentov.

Tekoči in nedavni raziskovalni domači in mednarodni projekti CSP:

Mednarodni EU projekt JACARDI (Joint Action for Cardiovascular Diseases and Diabetes)

EU/H2020: NEWCOMERS – New clean energy communities in a changing European energy system; ACADEMIC REFUGE – Strategic Partnership to Promote Core Academic Values and Welcome Refugees and Threatened Academics to European Campuses, Zaviralni in spodbujevalni dejavniki odziva odrasle populacije na preventivni program in program krepitve zdravja Skupaj za zdravje; Vsakdanje življenje in življenjski potek starih ljudi, ki živijo v revščini; TAP Računalniško podprta večjezična analiza novičarskega diskurza s kontekstualnimi besednimi vložitvami; Enakost spolov na področju izobraževanja.

Zapisala Tanja Kamin

V letu 2023 so znanstvenice in znanstveniki, ki so se predstavljali v Delovi rubriki Znanstvenica oziroma znanstvenik spreminja svet, bralcem med 24. knjigami v branje priporočili tudi knjigo *Zasebno je politično. Kritične študije vsakdanjega življenja*.

ARHIV DRUŽBOSLOVNIH PODATKOV

Arhiv družboslovnih podatkov (v nadaljevanju: ADP) skladno s poslanstvom izvaja storitve prevzema, arhiviranja in objave kakovostnih raziskovalnih podatkov, ki predstavljajo potencial za različne namene uporabe. Kot nacionalni raziskovalno-infrastrukturni program je del Mreže raziskovalnih infrastrukturnih centrov pri Univerzi v Ljubljani. ADP dolgotrajno hrani raziskovalne podatke, zanimive za družboslovne analize, s poudarkom na problemih, povezanih s slovensko družbo ali sicer pomembnih za slovensko družbo in družboslovje ne glede na zemljepisne meje. Od ustanovitve leta 1997 podatke shranjuje in varuje pred uničenjem ter jih namenja nadaljnji rabi za znanstvene, izobraževalne in druge namene. Pridobivanje podatkov iz družboslovnih raziskav poteka skladno z uveljavljenimi standardi in s priporočili za dolgotrajno digitalno hranjenje, kar ADP med drugim izkazuje z mednarodnim certifikatom CoreTrustSeal (CTS) in upoštevanjem načel odprte znanosti. Zbirka ADP vsebuje več kot 700 raziskav, ki

so v spletnem katalogu dostopne raziskovalni skupnosti in drugi zainteresirani javnosti. Uvršča se med redke arhive družboslovnih podatkov na svetu, ki v svoji zakladnici hranijo gradiva vse od 60. let 20. stoletja in omogočajo primerjavo v velikem časovnem razponu. ADP poleg podatkov iz raziskav hrani tudi podrobno dokumentacijo o raziskavah, ki obsega opise raziskovalnih metod, raziskovalne instrumente, poročila in drugo relevantno gradivo. Posebna pozornost se namenjena tematskim zbirkam, kakršni sta npr. podatki o družbenih vidikih pandemije covid-19 ter etničnih in migracijskih študijah, ki sta posledica prizadevanj za večjo preglednost objavljenih raziskav.

ADP se s poznavanjem nacionalnega okolja in z mednarodnimi izkušnjami s področja podatkovnih storitev in infrastrukture vključuje v javne razprave, sodeluje v delovnih skupinah, organizira delavnice in posvete ter sooblikuje smernice za odprti dostop do podatkov v slovenskem okolju. V Sloveniji se je pionirsko uveljavil na področju odprte znanosti, ki je v Zakonu o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID, 2021) opredeljena kot eden izmed stebrov in je podprta z nacionalnimi, EU- in drugimi mednarodnimi strategijami. Skladno z načeli odprte znanosti se lahko pričakuje, da bodo v ADP objavljeni pomembnejši in za nadaljnjo uporabo najzanimivejši družboslovni podatki, ustvarjeni z javnimi sredstvi, pri čemer bodo trajno dostopni za analize najrazličnejših problemov. ADP nudi podporo različnim akterjem v raziskovalni skupnosti, med drugim npr. znanstvenim revijam pri uvajanju načel odprte znanosti, kar obsega citiranje in dostopnost podatkov,

LETO USTANOVITVE: 1997

na katerih so utemeljena spoznanja v znanstvenih člankih. Sprememba uredniških politik znanstvenih revij je pomemben prispevek k večji transparentnosti znanstvenih objav. ADP prav tako sodeluje v aktivnostih Konzorcija evropskih arhivov družboslovnih podatkov (CESSDA). Gre za evropsko družboslovno infrastrukturo enoto, pri kateri v imenu Republike Slovenije in na območju Slovenije izvaja podatkovne storitve za področje družboslovja. ADP v okviru CESSDA odpira možnosti pri delu s podatki za sodelovanje družboslovcov, humanistov in raziskovalcev z drugih področij pa tudi iz drugih držav. Med številnimi prednostmi sodelovanja na evropski ravni je standardiziran razvoj storitev, ki omogoča in

PREDSTOJNIK:

Janez Štebe

ČLANICE/ČLANI:

Sonja Bezjak
Irena Vipavc Brvar
Polona Mlinarič
Brigita Bočkaj
Maja Dolinar
Ana Inkret
Sergeja Masten
Gregor Žibert
Meta Pirc

Vir: <https://eoscfuture.eu/>

CENTER ZA PRIMERJALNOPRAVNE RAZISKAVE

Usmeritev raziskovalnega dela centra je interdisciplinarna ter združuje strokovnjake in raziskovalce ne le s področja primerjalnega korporacijskega prava, primerjalnega korporacijskega upravljanja, prava EU, delničarskega prava, delovnega in socialnega prava ter prava za novinarje, ampak tudi raziskovalce s področij sociologije, politologije in ekonomije. Dosleži raziskovalnega dela so poleg prispevka k novemu znanju tudi njegovo prenašanje uporabnikom – pretežno oblikovalcem zakonodaje in nacionalnih strategij.

Glavni cilji centra so razvijanje izhodišča ter podlag za vladne strategije in zakonodajne postopke ter izhodišč za pedagoški proces na Fakulteti za družbene vede.

Dejavnost centra se izvaja pretežno prek temeljnih in ciljnih raziskovalnih projektov ARRS s sodelovanjem v mednarodnih projektih in v programskih skupinah FDV.

V nadaljevanju poudarjamo poteke in izsledke nekaterih novejših raziskovalnih projektov, ki jih izvaja oz. jih je izvajal center.

J5-2561 KORPORATIVNO UPRAVLJANJE JAVNIH SLUŽB – MED UČINKOVITOSTJO IN DRUŽBENO ODGOVORNOSTJO 1. 9. 2020–31. 8. 2023 (NOSILEC DR. RADO BOHINC)

ČLANA:

Barbara Rajgelj
Matjaž Nahtigal

Raziskovanje je teklo v sodelovanju s sodelujočo raziskovalno organizacijo EPF UM.

Prvi sklop je predstavljal analizo stanja korporativnega upravljanja na področju izvajanja javnih služb (javnih zavodov, javnih agencij) v RS (empirična in deskriptivna analiza) ter primerjalno analizo sodobnih izzivov učinkovitega in družbeno odgovornega upravljanja. V drugem sklopu raziskovalnega projekta so bili na podlagi analize obstoječih modelov korporativnega upravljanja javnih zavodov in javnih agencij oblikovani potencialni modeli za učinkovitejše in družbeno odgovornejše upravljanje javnih zavodov (na področju visokega šolstva in zdravstva). V tretjem delu so nastali/konkretni predlogi pravnih orodij in predlogov za zakonske spremembe in dopolnitve zakonodaje na izbranih področjih za izboljšanja načinov organizacije in korporativnega upravljanja za posamezne vrste javnih zavodov in javnih agencij ter za implementacije ustreznih modelov organizacije in korporativnega upravljanja na izbranih področjih izvajanja javnih služb.

J7-7229 KORPORATIVNO UPRAVLJANJE DRUŽB V DRŽAVNI LASTI: SODOBNI IZVIVI IN DILEME ZA SLOVENIJO IN EU 1. 1. 2016–31. 12. 2018 (NOSILEC DR. RADO BOHINC)

Raziskava je poglobljena analiza poglobljenih šibkosti na normativni in tudi izvedbeni ravni delovanja korporativnega upravljanja v družbah v državni lasti (State owed enterprises, SOE) v Sloveniji; opravljeni sta bili analiza in identifikacija dobrih tujih praks v državah EU in OECD. Posebna pozornost je bila namenjena Smernicam OECD za korporativno upravljanje SOE.

LETO USTANOVITVE: 1997

Projekt med drugimi odgovarja naslednja vprašanja: zagotavljanje učinkovitega regulatornega okvira za SOE (vključno z razmejitvijo lastniške in regulatorne funkcije države); položaj in posebnosti države v vlogi lastnice; enakopravna obravnava delničarjev; transparentnost poslovanja in objavljanja podatkov; kadrovanje in položaj ter pristojnosti odborov SOE. Raziskava daje konkretne institucionalne rešitve in predloge za razvoj korporacijske zakonodaje z uvajanjem najsodobnejših pristopov korporativnega upravljanja družb na splošno in zlasti SOE.

J5-6820 DRUŽBENO ODGOVORNO KORPORATIVNO UPRAVLJANJE KOT TEMELJ NOVE RAZVOJNE PARADIGME SLOVENIJE IN EU 1. 7. 2014–30. 6. 2017 (NOSILEC DR. RADO BOHINC)

Raziskava je bila analiza in primerjalni pregled nekaterih najuspešnejših evropskih in svetovnih regij ter analiza stanja in razumevanja družbene odgovornosti v podjetjih v RS, EU in v svetu, vloga poslovne etike in pravne države v gospodarskem in družbenem razvoju ter primerjalna in EU-analiza uveljavljanja prvin socialnega tržnega gospodarstva Evrope za 21. stoletje; vizije konkurenčnega gospodarstva in gospodarske rasti, ki naj bo obenem tudi pametna, trajnostna in vključujoča.

Raziskava vključuje možnosti prihodnjega slovenskega razvojnega modela na podlagi dozrajšjih izkušenj, primerjalnih izkušenj ter v kontekstu dinamičnih procesov evropeizacije in globalizacije, pluralnosti lastniških oblik (različni skladi, lokalne skupnosti, zaposleni, mali delničarji ...) in vzpostavljanja razvojnih

zavezništev različnih deležnikov ter predstavitev alternativnih lastniških oblik, med drugimi tudi kooperative in socialna podjetja.

V nadaljevanju le naštevamo naslove nekaterih drugih TRP, ki so v preteklih letih in desetletjih tekli v okviru centra, in sicer:

J5-4233 Pravno-ekonomski vidiki korporacijskega upravljanja v javnem in zasebnem sektorju kot orodja za premagovanje gospodarske in razvojne krize, trajanje 2011–2014, vodja dr. Rado Bohinc

J5-4130 Varstvo manjšin in manjšinske pravice kot dejavniki integracije in upravljanja različnosti: Študija primerov in primerjalna študija držav srednje in jugovzhodne Evrope, trajanje 2011–2014, vodja dr. Mitja Žagar

J5-9156 Pravni vidiki ter informacijskotehnološka podpora procesov demokratizacije upravljanja oseb javnega in zasebnega prava in industrijskih odnosov, trajanje 2007–2010, vodja dr. Rado Bohinc

V5-0914 Vpliv evropskega korporacijskega prava in korporacijskega upravljanja na konkurenčnost gospodarstva, trajanje 2005–2006, vodja dr. Marjan Svetličič

L5-0385 Primerjalnopravna ureditev trga vrednostnih papirjev v Evropi in v ZDA, trajanje 1998–2001, vodja dr. Rado Bohinc

V5-0211 Slovenski management in njegova vloga v prihodnosti, trajanje 1999–2000, vodja dr. Rado Bohinc

J5-9027 Pravno urejanje raziskovalne dejavnosti, trajanje 1997–1999, vodja dr. Rado Bohinc

V2-9143 Zagotovitev sistemskih pogojev za razvoj stanovanjskih in gradbenih združenj, trajanje 1997–1999, vodja dr. Rado Bohinc

P00510-0582 Razvoj, primerjalnopravne raziskave korporacijskih in delovnih razmerij, trajanje 1999–2003.

Zapisal Rado Bohinc

CENTER ZA PROUČEVANJE ORGANIZACIJ IN ČLOVEŠKIH VIROV

Center za proučevanje organizacij in človeških virov je utemeljen na več kot petdesetletni tradiciji raziskovanj na področju sociologije in je eden izmed osrednjih raziskovalnih centrov Inštituta za družbene vede na Fakulteti za družbene vede. Na Centru proučujemo delo, ljudi in organizacije. Večdisciplinaren tim raziskuje, kako v sodobni spreminjajoči se ekonomiji in družbi delujejo trgi delovne sile, sistemi zaposlovanja, izobraževanja, industrijskih odnosov in socialnega partnerstva, gospodarske, neprofitne in druge organizacije. Sodelujemo z odličnimi raziskovalci

PREDSTOJNICA:

Aleksandra Kanjuo Mrčela

ČLANI/-CE:

Branko Bembič

Jožica Čehovin Zajc

Barbara Duvnjak

Tej Gonza

Miroљub Ignjatovič

Jasna Jugovič

Andrej Kohont

Tinca Lukan

Barbara Lužar

Aleksandra Milinković

Jasna Mikić Ljubi

Ana Marija Mustafai

PRIDRUŽENI/-E ČLANI/-CE:

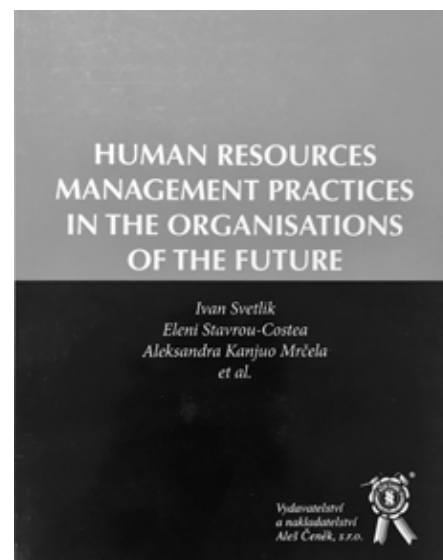
Anton Kramberger

Miroslav Stanojević

Ivan Svetlik

Dana Mesner Andolšek

in raziskovalkami iz Slovenije in sveta. Kritični smo pri spoznavanju sprememb, povezanih s sodobnimi trendi digitalizacije in globalizacije. Proučujemo ekonomske neenakosti ter ospoljenost dela in ekonomije. Naši znanstveni izsledki imajo veliko praktično vrednost; cenjeni smo kot analitiki in svetovalci v podjetjih in drugih organizacijah, v državnih in nevladnih ustanovah v Sloveniji in v mednarodnem okolju. Posebej nas zanimajo procesi prehoda iz »realnega socializma« v tržno gospodarstvo, ki se prekrivajo s procesi evropeizacije »postkomunističnih družb«. V okviru različnih domačih in mednarodnih projektov se primarno osredinjamo na ugotavljanje narave in intenzitet sprememb na več prepletenih področjih in ravneh: organizacijsko-kadrovske strukture v podjetjih in njihove tržne strategije, družbena odgovornost podjetij, javne politike ter usklajevanje plačanega dela in družinskih obveznosti ter zasebnega življenja, vključno s skrbstvenimi obveznostmi.

LETO USTANOVITVE: 1999

V zadnjih desetletjih je prišlo do opaznejše deregulacije in fleksibilizacije slovenskega trga delovne sile. Empirične raziskave in mednarodne

primerjave kažejo, da so zaposlitvena razmerja v Sloveniji primerjalno močno/nadpovprečno fleksibilna. Sorazmerno visoka stopnja varnosti zaposlitve (numerična »rigidnost« organizacij) ter tej ustrezajoča kooperativnost delavcev in njihovih sindikatov znotraj podjetij omogočata razvoj (notranje organizacijske) funkcionalne fleksibilnosti. Ta se kombinira z vse večjo uporabo zaposlovanja za določen čas in drugih oblik prekarne delo – poglavitnih nadomestkov »manjkajoče« numerične fleksibilnosti podjetij. Rezultat teh procesov je poglobljanje segmentacije trga dela v Sloveniji, pri čemer so nadpovprečno udeleženi mladi. Na centru ugotavljamo razsežnosti in dinamiko

segmentacije trga delovne sile ter identifikacijo razvojno optimalnih načinov njenega preseganja. Podatke, ki so predmet analiz, pridobivamo z lastnim terenskim delom, iz nacionalnih statističnih virov (ADS, SURS, SJM) in mednarodnih baz (EUROSTAT, OECD, EUROFOUND, EIGE).

PROJEKTI

Programska skupina. V okviru centra deluje programska skupina, ki se znotraj zgoraj orisanega okvira ukvarja z raziskavami in s koordinacijo projektov, ki so primarno zasidrani v področju sociologije dela. **Eurofound** – članice in člani centra že od leta 2004 sodelujemo z Eurofoundom za evropsko fundacijo za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer, tripartitno agencijo EU iz Dublina, ki deluje na področju življenjskih in delovnih razmer, industrijskih odnosov in upravlja-

nja sprememb. **CRANET** – od leta 1999 naprej je center vključen v mrežo Cranet, ki proučuje upravljanje človeških virov na ravni organizacij. Raziskovalna skupina centra v tej mreži sodeluje kot ekskluzivni slovenski partner. Ob teh, bolj dolgoročno naravnanih projektih so članice in člani centra vključeni v številne domače in mednarodne raziskovalne projekte

Zapisa Aleksandra Kanjuo Mrčela

CENTER ZA DRUŽBOSLOVNOTERMINOLOŠKO IN PUBLICISTIČNO RAZISKOVANJE

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani je leta 2004 ustanovila Center za družboslovnoterminološko in publicistično raziskovanje (CDTPR). Nastal je na področju jezikoslovnega raziskovanja, ožje leksikologije in terminološke teorije s povezavami pojmovnih sfer družboslovnih strok, ved in dejavnosti, ter jezikoslovnega in stilističnega raziskovanja medijskih besedil.

Raziskovalno je center izšel iz projekta Nadgradnja vojaškega slovarja. Postopoma je združil raziskovalce različnih ved ob dveh glavnih raziskovalnih temah: 1. terminološko proučevanje družboslovnih strok, ved in dejavnosti ter 2. raziskovanje publicističnih besedil, predvsem

novinarskih, oglaševalskih in besedil odnosov z javnostmi. Raziskovalci in raziskovalke so vpete v pedagoški proces Fakultete za družbene vede znotraj Katedre za novinarstvo in Katedre za tuje jezike, gostujejo kot predavatelji na povabila iz prakse in akademskih institucij ter sodelujejo s sorodnimi ustanovami v različnih jezikoslovno-družboslovnih znanstvenoraziskovalnih projektih.

Leta 2012 je center kot del UL FDV postal član na novo ustanovljenega Centra za jezikovne vire in tehnologije UL (CJVT UL), tj. enote Univerze v Ljubljani, ki razvija jezikovne vire in orodja po šestih stebrih: jezikovni opis, standardizacija, tehnologije, terminologija, večjezičnost in govorci s posebnimi potrebami. Center deluje v okviru Mreže infrastrukturnih centrov Univerze v Ljubljani.

POMEMBNI PROJEKTI:

Sporazumevanje v slovenskem jeziku (2008–2013) Projekt sta delno financirala Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport RS. Konzorcij: Amebis (Kamnik), Inštitut Jožef Stefan, Univerza v Ljubljani (FDV), ZRC SAZU (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša), Trojina, zavod za uporabno slovenistiko. Raziskovalni sklopi: referenčni pisni in govorni korpus slovenščine; leksikalna baza slovenščine; nova didaktika poučevanja slovenščine; pedagoška korpusna slovnica; slogovni priručnik. V okviru CDTPR je potekalo zbiranje gradiv in vodenje gradnje več kot milijardo besed obsegajočega korpusa pisnih besedil Gigafida. Korpus je bil v letu 2012 zaključen in je bil vse do leta 2019 najrelevantnejša tovrstna zbirka besedil v slovenščini. Leta 2019 je to njegovo vlogo prevzela dopolnjena Gigafida 2.0.

LETO USTANOVITVE: 2004

Aplikativni raziskovalni projekt **Terminološke baze podatkov kot osnova strokovnih znanj: model za sistematizacijo terminologij** (TERMIS, 2011–2013) so sofinancirali ARRS ter Gospodarska zbornica Slovenije in Pristop, d. o. o., v njem pa je sodelovalo šest raziskovalnih ustanov: poleg FDV še FF UL, Inštitut za slovenski jezik F. Ramovša ZRC SAZU, Pristop skupina, Trojina, zavod za uporabno slovenistiko in Amebis. Nosilka: Nataša Logar. Rezultat dela pri projektu je med drugim slovarsko-medbesedilna terminološka zbirka podatkov odnosov z javnostmi TERMIS, ki je prostodostopna na spletnem portalu Termania.

V okviru razpisov Ministrstva za kulturo sta nastali študiji o raziskovanju visokošolskega strokovnega in učnega jezika: **Primerjalna študija o učnem jeziku v visokem šolstvu v Republiki Sloveniji** (2012) in **Slovenščina kot strokovni jezik na slovenskih univerzah: pregled stanja ter razčlenitev pomena, načina in možnosti njene večje vključitve** (2014). Na njeni podlagi so pripravili izhodišča za jezikovno politiko javnih slovenskih univerz. Z nadgradnjo raziskave je nastala monografija *Jezikovna politika in jeziki visokega šolstva* (2014). Leta 2023 je bil zaključen CRP **Upravljanje jezikovne politike visokega šolstva: pregled stanja, dobrih praks in ukrepi**, ki je po desetih letih od prve študije pregledal napredek na tem področju in predlagal nekatere ukrepe.

Nataša Logar je v preteklih šestih letih sodelovala še pri dveh projektih, ki jih je financiral ARRS: **Slovenska znanstvena besedila: viri in opis**. Trajanje: 2016–2018. Projekt je vodil Tomaž Erjavec z Inštituta Jožef Stefan;

PREDSTOJNICA:

Monika Kalin Golob

ČLANI/-CE:

Romana Biljak Gerjevič

Nina Bostič Bishop

Marijana Budeč Staničič

Larisa Gabrovšek

Nina Gorenc

Mojca Jarc

Maja Jančič

Santiago Martin

Matej Šetinc

Jaroš Štekl

Tina Lengar Verovnik

Nataša Logar

Marko Milosavljevič

v njem so sodelovale štiri ustanove. Pri projektu sta med drugim nastala korpus zaključnih del slovenskih univerz z imenom KAS, ki je odprto dostopen na naslovu <https://www.clarin.si/noske/>, in zbirka Aleks, ki prikazuje splošnostrokovne besede v njihovem tipičnem besedilnem okolju. Dostopna je na portalu Termania.

Projekt Kolokacije kot temelj jezikovnega opisa: semantični in časovni vidiki (2017–2020). Projekt je vodil Iztok Kosem (CJVT UL). Obravnava štiri teme: statistične metode za merjenje kolokacijskih razmerij, semantične nize oz. kategorije kolokacij, vlogo kolokacij kot razločevalnega elementa med pomensko povezanimi besedami (npr. sinonimi) in pa vlogo kolokacij pri zaznavanju semantičnih in podobnih sprememb v rabi besed skozi čas. Posredno je novo znanje, pridobljeno pri Kolu-su, kot je bil ta projekt poimenovan na kratko, uporabljeno tudi v odprto dostopnem Kolokacijskem slovarju sodobne slovenščine.

Leta 2020 je prijaviteljem uspelo pridobiti več milijonov evrov za financiranje **projekta RSDO: Razvoj slovenščine v digitalnem okolju** (Ministrstvo za kulturo RS in Evropski sklad za regionalni razvoj (2020–2023). Projektne konzorcij je sestavljalo dvanajst ustanov, med njimi so največje izobraževalne in raziskovalne organizacije v Sloveniji – tri univerze in tri javne raziskovalne organizacije – ter šest podjetij. Projekt je vodil Simon Krek z Instituta Jožef Stefan, FDV sta v projektu zastopali Nataša Logar in Maja Jančič. Delo pri projektu je bilo razdeljeno v šest sklopov: 1. jezikovni viri; 2. govorne tehnologije; 3. semantični viri in tehnologije; 4. strojno prevajanje; 5. terminološki portal; 6. vzdrževanje infrastrukturnega centra. Med rezultati projekta je npr. izboljšana, predvsem pa odprtokodno dostopna različica prevajalnika za jezikovno kombinacijo angleščina – slovenščina kombinacijo angleščina -- slovenščina in pa prvi razpoznavnik govora za slovenščino.

EMBEDDIA: Cross-Lingual Embeddings for Less- -Represented Languages in European News Media (2019–2023). Projekt je sofinancirala Evropska unija v okviru progra-

ma Horizon 2020. Projekt je izvajal konzorcij šestih akademskih in štirih industrijskih partnerjev pod koordinacijo Instituta Jožef Stefan. Vodja projekta na FDV je bil prof. dr. Marko Milosavljević. Cilji projekta: identificirati in raziskati ključne potrebe medijev z razvojem visokotehnoloških jezikovnih orodij, ki temeljijo na medjezikovnih vektorskih vložitvah in so osredotočena na manj zastopane jezike v evropskih medijih.

EurOMo: Euromedia Ownership Monitor (2021–2022): projekt je sofinancirala Evropska komisija na podlagi direktnega razpisa. Izvajal ga je konzorcij 15 visokošolskih in raziskovalnih inštitutov pod koordinacijo Univerze v Salzburgu. Vodja projekta na FDV je bil prof. dr. Marko Milosavljević. Cilji projekta: z zbirkami podatkov pilotno vzpostaviti orodje za spremljanje transparentnosti lastništva medijev v Evropi, ocenjevanje relevantnih pravnih okvirov in prepoznavanje morebitnih tveganj, povezanih s transparentnostjo lastništva medijev.

DIACOMET: Fostering capacity building for civic resilience and participation: Dialogic communication ethics and accountability (2023–2026). Projekt sofinancira Evropska unija v okviru programa Horizon Europe. Izvaja ga konzorcij 10 pretežno akademskih partnerjev pod koordinacijo Univerze Vytautas Magnus. Vodja projekta na FDV je prof. dr. Marko Milosavljević. Cilji projekta: ustvariti koncept dialoške etike komuniciranja, ki bo ponujal okvir za vključujoč model mehanizmov odgovornosti, v katerem sta odgovornost medijev in državljanska odgovornost ter ga vodi nova vrsta kodeksa etike komuniciranja Civic Code of Good Communication Conduct (CGC).

Media Pluralism Monitor (MPM, 2018–2023): projekt je podprt z nepovratnimi sredstvi, ki jih je Evropska komisija dodelila Centru za medijski pluralizem in svobodo medijev (CMPF) pri Evropskem univerzitetnem inštitutu. Izvajajo ga partnerji v 27 državah članicah Evropske unije in v Albaniji, Črni gori, Severni Makedoniji, Srbiji in Turčiji. MPM je raziskovalno orodje, namenjeno prepoznavanju in spremljanju potencialnih tveganj za medijski

pluralizem. Vodja projekta na FDV je bil prof. dr. Marko Milosavljević.

Tina Lengar Verovnik je v letih 2020–2023 sodelovala pri temeljnem raziskovalnem projektu Medijski repertoarji mladih, ki ga je financiral ARRS. Izvajal se je v okviru raziskovalnega programa programske skupine Politološke raziskave; partnerici projekta sta bili Fakulteta za družbene vede UL in Pedagoška fakulteta UL. Raziskovalni cilj projekta je bil oblikovanje tipologije medijske potrošnje in medijskih preferenc oziroma medijskih repertoarjev med mladimi.

Projekt **FU-TURA, prakse in izzivi za trajnostno javno upravo** (11. 11. 2022–10. 2. 2023) je v interdisciplinarni ekipi povezal študente, mentorico iz prakse, pedagoški mentorici (ena s Fakultete za upravo UL, ena s Fakultete za družbene vede UL, in sicer Tina Lengar Verovnik) in koordinatorja na Fakulteti za upravo UL. V okviru trajnostnega cilja OZN »kakovostno izobraževanje« je bil fokus na inovativni (študentom prilagojeni) predstavitvi vsebin o sodobnih izzivih trajnostnega izobraževanja na področju javne uprave in pisanju (poljudno) strokovnih besedil o tej tematiki.

Zapisali Monika Kalin Golob, Nataša Logar in Marko Milosavljević

CENTER ZA POLITIČNO TEORIJU

Center za politično teorijo – sprva imenovan Center za kritično politologijo – je bil ustanovljen leta 2006 v okviru Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani. Pred letom 2006 je večina članov Centra za politično teorijo aktivno raziskovala v Centru za politološke raziskave na Fakulteti za družbene vede. Prvi predstojnik Centra za politično teorijo je bil izr. prof. dr. Andrej Lukšič. Aktualna predstojnica centra je prof. dr. Cirila Toplak.

Osrednja znanstvenoraziskovalna usmeritev Centra za politično teorijo je proučevanje aktualnih fenomenov in zgodovinskih kontekstov političnih konceptov, kot so: demokracija, elektronska demokracija, državljanstvo, državljanska vzgoja, globalizacija ter njeni učinki na družbo in politiko, migracije, politični sistemi, politična kultura, politična ekologija, politični di-

skurzi, politične metafore, analiza politik, nova političnost, globalna družbena gibanja, biopolitika, politične implikacije sodobnih tehnologij in podobno.

V času vse hitrejših družbenoekonomskih sprememb sta konstantna refleksija in kakovostna intelektualna interakcija na vseh področjih političnega in družbenega življenja izjemnega pomena. Center za politično teorijo se zato povezuje z domačimi in s tujimi raziskovalci ter z akademskimi in drugimi ustanovami, ki obravnavajo sorodne teme, še posebej na Balkanu in v mediteranskem prostoru. Članici in člani centra svoje raziskovalne rezultate redno predstavljamo na nacionalnih in mednarodnih konferencah ter drugih akademskih dogodkih, med drugim pri International Political Science Association (IPSA), European Consortium for Political Research (ECPR), American Political Science Association (APSA), Central European Political Science Association (CEPSA) in Balkan Political Science Association (BPSA), ki mu predstojnica CPT tudi predseduje. K znanstvenoraziskovalnemu delu dejavno pritegujemo tudi študente, še zlasti doktorske kandidate.

Prednost raziskovalk in raziskovalcev centra – ob poznavanju številnih že omenjenih specializiranih politoloških in nepolitoloških področij – je izjemno širok teoretski razpon, saj smo poznavalci sodobnih političnih teorij, teorij demokracije, teorij ideologije, teorij moči, teorij diskurzov, teorij državljanstva, teorij države in institucij. Center za politično teorijo tako igra osrednjo vlogo pri razvoju teoretsko-analitske politološke znanosti v Sloveniji, s pogostimi javnimi intervencijami v medijih in na družbenih omrežjih pa pomembno prispeva tudi k

LETO USTANOVITVE: 2006

promociji politične teorije v strokovni in splošni javnosti ter dokazuje njen izjemni aplikativni potencial in vrednost. V ta namen smo izdali tudi zbornik znanstvenoraziskovalnih objav članic in članov centra z naslovom Politološke refleksije: znanstvena produkcija Centra za kritično politologijo 2009–2010. Člani centra so pred kratkim izdali odmevne znanstvene monografije, med drugim Cirila Toplak *European Continentalism – A History of Europeanization* in Tomaž Pušnik *Mobilna Evropska unija* leta 2016 ter Igor Lukšič *Med hlapci in revolucionarji: nastanek političnih idej in doktrin na Slovenskem leta 2019*. Ob stoletnici Univerze v Ljubljani leta 2019 je Igor Lukšič uredil znanstveno monografijo *Vloga Univerze v Ljubljani pri preoblikovanju naroda v državo*. Leta 2022 smo ob 60-letnici Fakultete za družbene vede in raziskovanja politologije v Sloveniji člani Centra za politično teorijo sodelo-

PREDSTOJNICA:

Cirila Toplak

ČLANI/-CE:

Marinko Banjac
Andrej Kurnik
Andrej A. Lukšič
Igor Lukšič
Jernej Pikalo
Tomaž Pušnik
Žiga Vodovnik
Blaž Vrečko Ilc
Karla Tepež

PRIDRUŽENI ČLAN:

David Ellerman

vali v posebni številki znanstvene revije Teorija in praksa z naslovom *Humanizacija politike*.

Mednarodna poletna šola politične ekologije je bila prvič organizirana leta 2018 s finančno podporo Ekosklada in Ministrstva za okolje, od leta 2020 pa je vključena v integralni projekt LIFE IP CARE4CLIMATE. Projekt LIFE je sicer namenjen ozaveščanju, izobraževanju in usposabljanju ključnih deležnikov; spodbudil naj bi izvajanje ukrepov, s katerimi naj bi Slovenija dosegla cilje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030. Partnerji Mednarodne poletne šole politične ekologije so poleg fakultete (Centra za politično teorijo) še Društvo za sonaraven razvoj Focus, Umanotera – Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, Inštitut za ekologijo, EkoKolektiv in Časopis za kritiko znanosti. V letu 2022 je poletna šola dobila tudi epilog v obliki e-zbornika »Politična ekologija na delu. Teorija v vsakdanji praksi in vsakdanja praksa v teoriji«, ki sta ga uredila član centra Andrej Lukšič in podiplomska študentka Karla Tepež.

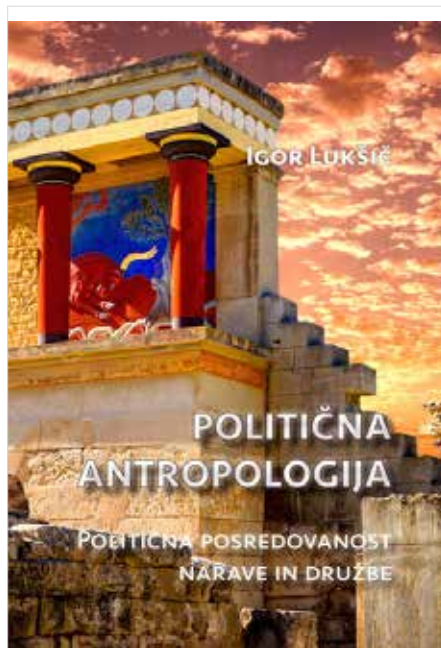
Leta 2018 je Center za politično teorijo gostil mednarodno znanstveno konferenco Regionalne politične tradicije kot inspiracije – samoupravljanje in samoorganiziranje, katere udeleženci so bili najeminentnejši politični teoretiki iz prostora nekdanje Jugoslavije.

Kljub omejitvam zaradi pandemičnih ukrepov smo v letu 2021 v okviru centra izpeljali dve odmevni javni razpravi: »Besede so dejanja – javna razprava o učinkih in posledicah pandemije covid-19« ter »Antropocentrizem po slovensko«.

Center za politično teorijo je od leta 2006 izvedel številne nacionalne (ciljne), bilateralne in mednarodne znanstvenoraziskovalne projekte. Raziskovalna področja največjega preboja so bila do zdaj še zlasti raba komunikacijskih tehnologij v političnih procesih, državljanska vzgoja in politična participacija mladih. K razvoju državljanske vzgoje je center ključno prispeval z obširnimi znanstvenoraziskovalnim projektom »Državljan(stvo) v novi dobi: državljanska vzgoja za multikulturni in globaliziran svet«, ki ga je vodil Jernej Pikalo, financiral pa Evropski

socialni sklad prek Ministrstva za šolstvo in šport RS v letih 2010 in 2011. Cilj projekta Državljan(stvo) v novi dobi je bil zagotoviti ustrezne znanstvene podlage za razvoj novih pristopov k državljanstvu in državljanski vzgoji, ki bodo uporabni na vseh ravneh izobraževalnega procesa z namenom vzgajati kompetentne in opolnomočene državljane, ki bodo razumeli svoj položaj v sodobni družbi.

Pomembna mednarodna projektna referenca Centra za politično teorijo je bil nadalje projekt »Inherit«, izveden v letih 2013 in 2014 pod vodstvom Andreja Kurnika, ki je omogočil napredek primerjalnega kritičnega razmisleka o ideologizaciji in politični instrumentalizaciji kulturne dediščine. V okviru bilateralnega znanstvenoraziskovalnega projekta Slovenija – ZDA z naslovom »Skupnosti na razpotjih: komparativna analiza političnih in varnostnih vidikov Havajev in Slovenije« v letih 2013 in 2014 pod vodstvom Žige Vodovnika smo člani centra neposredno povezali znanstvenoraziskovalno delo s pedagoškim procesom in uspešno sodelovali z Obramboslovnim raziskovalnim centrom FDV pri izvedbi izvirne in relevantne interdisciplinarne raziskave, ki je izrazito izpostavila učinke globalizacijskih procesov.

Ob izteku prvega desetletja delovanja so na Centru za politično teorijo tekli mednarodni znanstvenoraziskovalni projekti, ki jih je sofinancirala Evropska komisija: »Polipedia – Državljanstva prek spleta«, »Aktivna mladina (so)ustvarja prihodnost: poučevanje evropskega demokratičnega državljanstva«, »Partnerstvo za mladino: naproti novim učnim potem za boljšo zaposljivost mladih aktivnih državljanov«; StandUp – Tvoja kariera v EU«; »Večer z varuhom – Seznanjanje lokalnih skupnosti o temeljnih pravicah v Evropski uniji«, pri katerem smo uspešno sodelovali tudi z varuhom človekovih pravic RS.

Center za politično teorijo je leta 2022 prvič pridobil temeljni raziskovalni projekt Javne agencije za raziskovalno dejavnost (ARRS) pod vodstvom Marinka Banjaca z naslovom »Onkraj volilne skrinjice: percepcije in prakse politične participacije mladih«. Upad politične participacije mladih v formalnih političnih procesih je eden izmed temeljnih pokazateljev krize predstavniške demokracije. Kot odgovor na ta identificiran problem proučevanja v projektu izhajamo iz sodobnih usmeritev »raziskovanja z mladimi«, ki mlade obravnava kot akterje, ki ključno prispevajo k razumevanju tematike politične participacije mladih, predvsem onkraj volitev. Hkrati je na Centru za politično teorijo stekel projekt »Bodi aktiven EU-učitelj: Nadgradnja poučevanja EU-tematik prek izobraževanj učiteljev«, financiran v okviru programa Erasmus+ Jean Monnet. Projekt sovпада z vpeljavo novega predmeta in medpredmetne tematike Aktivno državljanstvo, ki je bila uvedena v slovenske srednje šole.

Nadejamo se vključitve v nacionalno programsko shemo financiranja pa tudi v projektne konzorcije v okviru znanstvenoraziskovalnih programov EU. Kljub neugodnim lokalnim in globalnim razmeram za znanstvenoraziskovalno delo v družboslovju je Center za politično teorijo med aktivnejšimi raziskovalnimi centri Fakultete za družbene vede in vodilna referenčna točka za raziskovanje politične teorije v Sloveniji.

Zapisala Cirila Toplak

CENTER ZA DRUŽBOSLOVNO INFORMATIKO

Center za družboslovno informatiko (CDI) je bil ustanovljen leta 2011. V njem trenutno deluje 26 raziskovalcev in raziskovalk z različnih področij, kot zahteva kompleksna obravnava interakcije informacijsko-komunikacijskih tehnologij in sodobne družbe. Gre za enega največjih

PREDSTOJNIK:

Vasja Vehovar

ČLANI/-CE:

Jošt Bartol
Barbara Brečko
Gregor Čehovin
Andreja Ravnik
Vesna Dolničar
Darja Grošelj
Simona Hvalič Touzery
Jerneja Laznik
Lea Lebar
Katja Lozar Manfreda
Andrej Motl
Izidor Natek
Ajda Petek
Andraž Petrovčič
Jure Plaskan
Andreja Praček
Marko Puschner
Mojca Šetinc
Tanja Šterk
Katja Trebežnik
Marina Trkman
Urška Valentič
Robert Vodopivec
Avis Wisteria

centrov na FDV, ki izstopa po obsegu raziskav in tudi po znanstveni odličnosti (objave, citati). Aktivnosti centra so vezane na širše področje družboslovne informatike, ki se ukvarja z interakcijo med informacijsko-komunikacijskimi tehnologijami in sodobnimi družbami. Med področja raziskovanja tako spadajo: metodologija spletnega anketiranja ter na splošno raba novih tehnologij pri zbiranju in analizi podatkov v družboslovju, varna raba interneta, družbeni mediji, digitalne neenakosti, ambientalne tehnologije, uporabnost spletnih mest in mobilnih aplikacij itn.

PROGRAMSKA SKUPINA INTERNETNO RAZISKOVANJE

Od januarja 2015 člani in članice CDI izvajajo raziskovalni program Internetno raziskovanje (programska skupina P5-0399), katerega vodja je prof. dr. Vasja Vehovar. Člani programske skupine proučujejo internet kot objekt in orodje družboslovnega proučevanja. Na prvem področju izvajajo temeljne in aplikativne raziskave, ki se ukvarjajo z 1) odnosom med socialnimi in digitalnimi neenakostmi ter dejavniki digitalne vključenosti ranljivih družbenih skupin; 2) razvojem modelov sprejemanja podpornih tehnologij za samostojno prebivanje starejših doma, ki vključujejo vidik starejših oseb in njihovih neformalnih oskrbovalcev; 3) varno rabo interneta med mladostniki. Drugo področje vključuje večdisciplinarne študije, ki so usmerjene k razvoju 1) metodologije spletnih anket s poudarkom na boljšem razumevanju dejavnikov kakovosti anketnih odgovorov; 2) novih pristopov v družboslovni metodologiji, ki temeljijo na kombiniranju več načinov anketiranja ter kombinaciji verjetnostnih in neverjetnostnih vzorčnih načrtov; 3) inovativnih pristopov k proučevanju uporab-

LETO USTANOVITVE: 2011

niške izkušnje na različnih digitalnih napravah in vmesnikih. Člani programske skupine so od leta 2015 objavili več kot 130 izvirmih znanstvenih člankov v najuglednejših mednarodnih revijah, vodili devet temeljnih in štiri ciljno raziskovalne projekte, ki jih je financiral ARIS, sodelovali v 25 mednarodnih projektih ter prejeli pet nagrad domačih in tujih organizacij.

METODOLOGIJA SPLETNEGA ANKETIRANJA IN ORODJE 1KA

Raziskovalci CDI so na področju metodologije spletnega anketiranja ena vodilnih skupin v svetu; izvedli so pionirske raziskave na tem področju (od leta 1996 naprej), kontinuirano objavljajo v najuglednejših revijah, napisali pa so tudi osrednji globalni učbenik za metodologijo spletnega anketiranja (Web Survey Methodology, Sage 2015). Za potrebe raziskovalnega dela so razvili orodje za izdelavo spletnih anket 1KA, ki nudi celovito podporo raziskovalnemu procesu anketiranja.

1KA je v osnovi odprtokodna aplikacija, ki omogoča storitev spletnega anketiranja. V dobrem desetletju razvoja je pridobila veliko namestitev in veliko uporabnikov. Letno podpira izvedbo okoli 4 milijone vprašalnikov. Arnes in resorno ministrstvo od leta 2021 omogočata izobraževalnemu in raziskovalnemu sektorju brezplačno uporabo na domeni (1KA.arnes.si), ki je tudi namestitev orodja 1KA, v katerem se izvede največ anket.

Na področju metodologije spletnih anket je CDI izvajal več temeljnih oziroma ciljno-raziskovalnih projektov, v katerih razvija sodobne pristope na tem področju.

V okviru spletnega anketiranja je bilo v zadnjih letih izvedenih več strokovnih srečanj z naslovom *Dan spletnega anketiranja*, ki so namenjena najširši strokovni javnosti, ter več posvetov o *spletnih panelih in kombiniranih načinih anketiranja*, ki so namenjeni raziskovalcem metodologom, predvsem s Statističnega urada, z Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Univerze v Ljubljani.

VARNA RABA INTERNETA

V okviru CDI se že od leta 2005 pod različnimi imeni izvaja evropski projekt o varni rabi interneta. Projekt se trenutno imenuje Center za varnejši internet in ga izvajamo v sodelovanju z Zavodom Arnes, Zvezo prijateljev mladine Slovenije in z Zavodom MISSS (Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije), financirata pa ga Agencija HaDEA pri Evropski komisiji in Urad Vlade Republike Slovenije za informacijsko varnost.

Center za varnejši internet ponuja dve glavni storitvi:

Safe.si (www.safe.si) od leta 2005 deluje kot nacionalna točka ozaveščanja otrok in najstnikov o varni rabi interneta in mobilnih naprav. Naše aktivnosti so namenjene štirim ciljnim skupinam: otrokom, mladostnikom, staršem in strokovnim delavcem (učiteljem, socialnim, mladinskim delavcem ...). Vizija projekta je, da med izbranimi ciljnim populacijami s sprotim zagotavljanjem preverjenih informacij in nasvetov za varno rabo novih tehnologij v Sloveniji doseže visoko stopnjo ozaveščenosti o teh temah.

Spletno oko (<https://www.spletno-oko.si/>) je točka za anonimno prijavo posnetkov spolnih zlorab otrok na internetu. Poslanstvo prijave

točke Spletno oko je v sodelovanju s policijo, ponudniki internetnih storitev, spletnimi portali ter z drugimi zainteresiranimi vladnimi in nevladnimi organizacijami prispevati k zmanjšanju obsega gradiv s spolnimi zlorabami otrok na internetu.

Poleg aktivnosti Centra za varnejši internet je CDI sodeloval v več evropskih projektih, ki so se ukvarjali s preprečevanjem spletnega nasilja, med drugim v projektu Odklikni! (EC DG JUST), v okviru katerega je nastalo več priročnikov (za policijo in pravosodje ter strokovnjake, ki delajo z mladimi) ter učni načrt za delo z mladimi v projektu Cybersafe (EC DG REC), v okviru katerega je bilo razvito izobraževalno spletno orodje za zaznavanje, ozaveščanje, pravilno odzivanje in preprečevanje spletnega nasilja, ter v projektu Cybervag MOOC (Erasmus+) za izobraževanje učiteljev o spletnem nasilju. Center sodeluje tudi v mednarodnem projektu TRACeD (CERV-2021-DAPHNE) z namenom spoprijemanja s spletnim nasiljem nad dekleti, v okviru katerega je bila izvedena kvalitativna raziskava o spletnem nasilju med deklicami, mladostnicami, študentkami, stroko, starši in učitelji ter organizirana usposabljanja za učitelje, starše, otroke in mladostnice na temo spletnega nasilja zaradi spola. Cilji projekta pa so tudi izobraževalna gradiva za navedene ciljne skupine in razvoj spletne platforme, namenjene odzivanju na spletno nasilje nad dekleti. Poleg navedenega se je CDI intenzivno ukvarjal tudi s problematiko sovražnega govora na spletu.

DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA UPORABO IN UČINKE NA IKT TEMELJEČIH PODPORNH TEHNOLOGIJ

Pomembno področje dela CDI je tudi proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na (pripravlje-

nost za) uporabo in učinke na IKT temelječih podpornih tehnologij med različnimi populacijskimi segmenti, predvsem starejšimi. Posledice uporabe in dejavnike sprejemanja storitev e-oskrbe in e-zdravja smo proučevali oz. proučujemo v okviru štirih projektov ARIS (L5-7626, L5-9337, J5-1785, J5-4578), petih mednarodnih projektov (i-evAALution, ITHACA, COOP4HEALTHCARE, D-CARE, COST Action NET 4 Age-Friendly) in dveh nacionalnih evalvacijskih pilotnih projektov, ki jih financira MZ.

PODPORA EVROPSKI RAZISKOVALNI INFRASTRUKTURI

CDI je nacionalni koordinator projekta H2020 StR-ESFRI3, ki podpira Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture (the European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI). Gre za štiriletni projekt, ki zagotavlja podporo, orodja in strokovne podlage za ESFRI – forum, ki povezuje odločevalce, financerje in znanstveno skupnost pri določanju skupnih investicijskih prioritete za panevropske raziskovalne infrastrukture (RI) ter zagotavlja implementacijo, trajnost in prenos slednjih v prakso. Pri tem se še posebej osredinja na pripravo ESFRI Kažipota, analizo znanstvene krajine (landscape analysis), očno učinkov (impact assessment) in spremljanje (monitoring) delovanja RI. Projekt bo poleg tega nudil tudi podporo oblikovanju politik, povezanih z evropskim oblakom odprte znanosti (European Open Science Cloud – EOSC) in evropskim raziskovalnim prostorom (European Research Area – ERA).

Zapisali člani CDI

CENTER ZA MARKETING IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

Center za marketing in odnose z javnostmi (CMOJ) je bil ustanovljen novembra 2013. Razvija temeljne in uporabne raziskave na področju marketinga, odnosov z javnostmi, tržnega komuniciranja in oglaševanja. CMOJ sodeluje v različnih raziskovalnih projektih za slovenska podjetja in druge organizacije ter prispeva k razvoju slovenske in mednarodne stroke. Organizira tudi mednarodna znanstvena srečanja, kot je mednarodni simpozij za raziskovanje v odnosih z javnostmi BledCom.

Področja raziskovanja so: marketing, odnosi z javnostmi, oglaševanje, družbeni mediji, integrirano (marketinško) komuniciranje, korporativno komuniciranje, družbena odgovornost, organizacijsko komuniciranje, strateško komuniciranje, vladno in politično komuniciranje idr.

PREDSTOJNIK:

Dejan Verčič

ČLANI/-CE:

Urša Golob Podnar

Maja Jančič

Samo Kropivnik

Klement Podnar

Urška Tuškej Lovšin

Ebru Uzunoglu

PRIDRUŽENI/-E ČLANI/-CE:

Zlatko Jančič

Borut Marko Lah

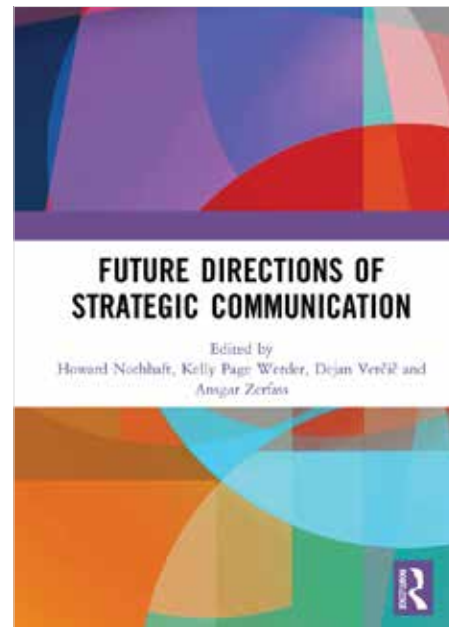
Mitja Vrdelja

Saška Terseglav

SIMPOZIJ O RAZISKOVANJU V ODNOSIH Z JAVNOSTMI BLEDCOM, ki poteka v organizaciji Centra za marketing in odnose z javnostmi, je najstarejša letna konferenca s področja raziskovanja odnosov z javnostmi na svetu in je v 30 letih pritegnil že več kot 2.600 udeležencev iz 55 držav in s šestih celin. Kot trajen rezultat preteklih konferenc je do zdaj izšlo enajst knjig, od katerih je *The Global Public Relations Handbook* prejela dve nagradi Ameriškega komunikološkega društva (NCA) ter doživela tri izdaje pri založbi Routledge in prevod v španski jezik. Ob knjigah (*Public Relations Research, Perspectives on Public Relations Research, Public Relations and Communication Management in Europe, Public Relations in Asia, Public Relations Metrics, Culture and Public Relations*) so bila predavanja s konference objavljena kot članki v posebnih številkah

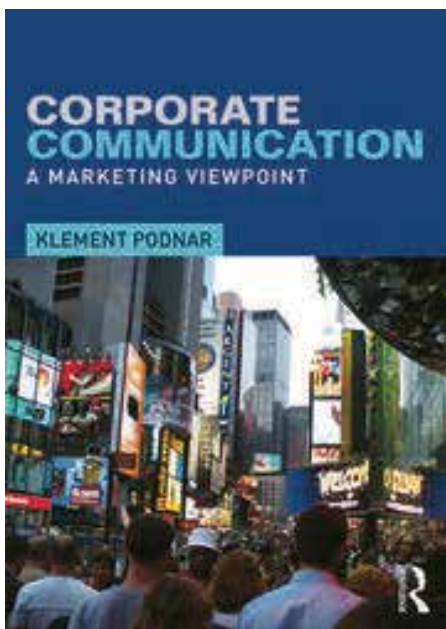
LETO USTANOVITVE: 2013

najuglednejših znanstvenih revij na področju odnosov z javnostmi (*Public Relations Review, Journal of Communication Management, Journal of Political Marketing in Journal of Public Affairs*) in v konferenčnih zbornikih. Več informacij o konferenci je dostopnih na www.bledcom.com.

EVROPSKI KOMUNIKACIJSKI MONITOR

(ECM) je najboljša študija na področju strateškega komuniciranja na svetu in neprekinjeno poteka že petnajst let, med ustanovnimi člani raziskovalne skupine pa je tudi predstojnik Centra za marketing in odnose z javnostmi prof. dr. Dejana Verčič. Spoznanja raziskave so bila objavljena v knjigi *Communication Excellence: How to Develop, Manage and Lead Exceptional Communications*, ki je bila iz angleškega originala prevedena v hrva-

ščino, kitajščino, slovenščino in v španščino. Poročila in drugi podatki o študiji so dostopni na povezavi www.communicationmonitor.eu.

Med objavljenimi znanstvenimi prispevki članov Centra za marketing in odnose z javnostmi omenjamo angleško izdajo knjige *Korporativno komuniciranje* (2011) avtorja prof. dr. Klementa Podnarja, ki je leta 2015 v okviru založbe Routledge izšla pod naslovom *Corporate Communication: A Marketing Viewpoint*. Knjiga poudarja osnovne koncepte, ki ne samo da predstavljajo mogoča orodja upravljanja korporativnih identitet in njihovega komuniciranja, ampak odpirajo tudi nova vprašanja sodobnega razvoja korporativnega komuniciranja.

Leta 2015 je bil prof. dr. Dejan Verčič izvoljen za častnega člana Hrvaškega društva za

odnose z javnostmi. Leta 2016 je prejel nagrado Pathfinder Award ameriškega Inštituta za odnose z javnostmi (IPR) za njegovo izvirno delo na področju mednarodnih odnosov z javnostmi, leta 2019 pa ga je Evropsko združenje za poučevanje in raziskovanje odnosov z javnostmi (EUPRERA) nagradilo z nazivom ugledni znanstvenik (*distinguished scholar*).

Leta 2021 je prof. dr. Klement Podnar prejel nagrado FDV za izjemne dosežke na znanstvenoraziskovalnem področju, leta 2022 pa je bila prejemnica te nagrade prof. dr. Urša Golob Podnar.

Prof. dr. Klement Podnar, prof. dr. Urša Golob in doc. dr. Urška Tuškej so za dva prispevka prejeli nagradi založbe Emerald:

- Tuškej, Podnar, Golob, 2016: Emerald Citations of Excellence (za najvplivnejše in največkrat citirane prispevke na področju za prispevek »The role of consumer-brand identification in building brand relationships«).
- Tuškej, Podnar, 2018: Emerald Literati award (za odličnost in izjemen prispevek k znanosti; za prispevek »Consumers' identification with corporate brands: brand prestige, anthropomorphism and engagement in social media«).

Zapisal Dejan Verčič